

Angielski/Wersja do druku

> Angielski > Wersja do druku »

Wstęp

Welcome to English language Wikibook in Polish Wikibooks service.

Witamy w podręczniku do nauki Angielskiego w polskim serwisie Wikibooks

The Palace of Westminster - *Pałac Westminsterski w Londynie*

Angielski to obecnie jeden z najbardziej rozpowszechnionych języków świata. Jest on także najczęściej używanym w biznesie językiem. Jako języka ojczystego używają go mieszkańcy wielu państw - Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych, Australii czy Nowej Zelandii. W wielu krajach angielski jest drugim językiem urzędowym. Miliony ludzi uczą się go w szkołach.

Angielski należy do grupy języków zachodniogermańskich, podobnie jak holenderski czy niemiecki, jednak uległ znacznym wpływom języków romańskich (głównie francuskiego).

Bibliografia

- **My book - my teacher Samouczek języka angielskiego**, 87-100 Toruń, wyd. Literat, ul. Łazienna 28, wyd. II, r. 2008, ISBN 978-83-7527-187-4
- **Słownik angielsko-polski polsko-angielski**, 02-792 Warszawa, wyd. Buchman, ul. Villardczyków 4/42, wyd. I, r. 2003, ISBN 83-89420-00-7
- Irena Dobrzycka i Bronisław Kopczyński **Język angielski dla początkujących**, Warszawa, wyd. Wiedza Powszechna, r. 1991, ISBN 83-214-0253-4

Spis treści

1. Lessons - lekcje

1. Jak się uczyć, by się nauczyć?
2. Wymowa i czytanie
3. Podstawy
4. Podstawy (część druga)
5. Mówienie
6. Rodzina
7. Posiłki
8. Na dworcu
9. Ubrania

4. Czasy gramatyczne

1. Present simple
2. Present continuous
3. Present perfect
4. Present perfect continuous
5. Past simple
6. Past continuous
7. Past perfect
8. Past perfect continuous
9. Future simple
10. Future continuous
11. Future perfect
12. Future perfect continuous
13. Future perfect in the past

5. Załączniki

1. Czasowniki nieregularne
2. Idiomy
3. Strony poświęcone językowi angielskiemu
4. Komputerowe słowniki
5. Licencja

Rozdział 1

Lessons - lekcje

Jak się uczyć, by się nauczyć?

Drogi czytelniku

Wiesz doskonale, że w dzisiejszych czasach znajomość języków obcych jest konieczna. Sam język angielski spotykasz w każdym kroku – w codziennym języku korzystasz ze słów, które pochodzą z języka angielskiego, wiele znanych przebojów muzycznych jest śpiewana w języku angielskim, duża część oprogramowania jest w języku angielskim. Znajomość języka angielskiego 25 lat temu, podczas zmian ustrojowych gwarantowała świetną pracę oraz prestiż. Dzisiaj, gdy Polska jest członkiem Unii Europejskiej, a dzięki internetowi świat stał się jedną wielką globalną wioską, znajomość języka angielskiego to konieczność. Nasz podręcznik pozwoli na opanowanie języka angielskiego.

Rozwój podręcznika

Pracę nad podręcznikiem nadal trwają. Obecnie najpoważniejszymi brakami w tym podręczniku są: brak nagrań audio, braki przykładowych tekstów i ćwiczeń, brak pełnego kursu dla początkujących. Luki będą systematycznie uzupełniane. Jeżeli pragniesz pomóc w tworzeniu tego podręcznika, to wystarczy... wcisnąć przycisk *edytuj* i rozpocząć pracę :)

Listę źródeł, które wykorzystano do pracy nad podręcznikiem znajdziesz tutaj.

Jak korzystać z podręcznika

Podręcznik ten został napisany dla osób pragnących się uczyć języka angielskiego. Został tak skonstruowany, by mogły z niego korzystać zarówno osoby rozpoczynające naukę od zera, jak i osoby, które pragną poprawić znajomość języka.

Każda lekcja składa się z słowniczków, objaśnień gramatycznych, tekstów i ćwiczeń. Część słowniczków zostało zaprezentowanych w formie galerii, by nie ograniczać się do suchego tekstu. Do większości słów i przykładów znajdują się nagrania. Uczący się powinien kilkakrotnie przeczytać lekcje, ze szczególnym naciskiem na słówka. Ćwiczenia uczący powinien wykonywać samodzielnie, a o ich sprawdzenie powinien poprosić kogoś, kto ma wystarczającą wiedzę na temat tego języka i umiałby poprawić ew. błędy.

Po ukończeniu rozdziału I, zaleca się rozszerzyć naukę języka, nie ograniczając się na samym podręczniku.

Czytanie

Starajmy się jak najwięcej czytać tekstów w języku angielskim, by poznać nowe formy gramatyczne, nowe słowa oraz aby sobie przypomnieć coś, czego kiedyś się uczyliśmy, a wyleciało z głowy. Dobrym ćwiczeniem byłoby czytanie Wikipedii w Simple English (http://simple.wikipedia.org/wiki/Main_Page) napisanej w prostej formie języka angielskiego, przeznaczonego dla tych, którzy nie przekroczyli poziomu zaawansowanego w nauce angielskiego.

Simple English
WIKIPEDIA

Logo Wikipedii w
Simple English

Nie zatrzymujmy się na podręczniku

Sam podręcznik stanowi tylko podstawę do bardzo dobrej znajomości języka angielskiego, nawet jeśli poświęcimy na podręcznik każdą wolną chwilę oraz nie będziemy robić przerw w trakcie kursu. Autorzy podręcznika zalecają korzystać z dodatkowych metod nauki języka, które utrwala wiedzę i pozwolą na szybsze opanowanie nowego materiału:

- **Przede wszystkim, nie bójmy mówić się w języku angielskim** – przełamanie bariery językowej jest jednym z podstawowych zadań każdego uczącego się. Aby móc płynnie mówić z nieznanymi ludźmi po angielsku, nie trzeba wyjeżdżać za granicę. Dobrym pomysłem jest znalezienie osoby, która zna dobrze angielski i jest chętna pomóc uczącym się tego języka – rozmowa z native speaker przez Skype'a może nauczyć nas więcej niż wieczór spędzony z kursem.
- **Rozpocznij czytanie i słuchanie tekstów angielskich** – na samym początku warto znaleźć w Internecie teksty piosenek twoich ulubionych anglojęzycznych wykonawców i rozpocząć tłumaczenie tekstów. Wraz z dalszą nauką, warto na przykład rozpocząć czytanie pisarzy anglojęzycznych w oryginale czy oglądanie filmów bez lektora, dubbingu czy też nawet napisów.
- **Porzuć translatory i staraj się tłumaczyć jak najwięcej samemu** – nie tłumacz całych artykułów poprzez tłumacza, tylko pomagaj sobie translatorem w przypadku nieznanych lub zapomnianych słów.
- **Dowiaduj się o świecie w języku angielskim** – obok oglądania polskich programów informacyjnych po polsku, możesz od czasu do czasu obejrzeć np. BBC czy poczytać anglojęzyczne media.
- **Korzystaj z anglojęzycznej Wikipedii** – osoby, które znają już więcej niż podstawy języka angielskiego, powinny być w stanie czytać hasła na angielskiej Wikipedii. Dla osób początkujących istnieje Wikipedia w języku simple english (Simple English to nic innego, jak uproszczony angielski dla osób uczących się go)
- **Pisz w języku angielskim** – w Internecie znajdziesz wiele miejsc dyskusji, blogów i czatów, na których możesz ćwiczyć swoje umiejętności, co możesz połączyć z interesującym Cię tematem czy hobby.
- **Ucz się z fiszek** – słowa, która dopiero poznajesz, szybko utrwalisz za pomocą fiszek.
- **Twórz własne rozmówki** – ucz się na błędach i tłumacz na angielski to co chciałeś powiedzieć, ale zabrakło Ci słów lub to co mógłbyś chcieć powiedzieć, ale nie wiesz jak. Kładź nacisk na zwroty i całe zdania. To najskuteczniejsza metoda, żeby natychmiast przejść z poziomu "rozumiem" do "rozmawiam".

Wymowa i fonetyka

Wprowadzenie

Na tej lekcji:

- poznasz alfabet,
- poznasz zasady wymowy w języku angielskim,
- zapoznasz się ze słowami, które brzmią tak samo.

Alfabet – czytanie i wymowa

<i>Litera</i>	<i>Wartość fonetyczna (IPA)</i>	<i>Uproszczona fonetyka polska</i>
A	[eɪ]	ej
B	[bi:]	bi
C	[si:]	si
D	[di:]	di
E	[i:]	i
F	[ɛf]	eff
G	[dʒi:]	dżi
H	[ertʃ]	ejcz
I	[aɪ]	aj
J	[dʒeɪ]	dżej
K	[keɪ]	kej
L	[ɛl]	el
M	[ɛm]	em
N	[ɛn]	en
O	[əʊ]	oł
P	[pi:]	pi
Q	[kju:]	kju
R	[ɑ:]	ar
S	[ɛs]	ess
T	[ti:]	ti
U	[ju:]	ju
V	[vi:]	wi
W	[ˈdʌb(ə)l ju:]	dablju
X	[ɛks]	eks
Y	[waɪ]	łaj
Z	[zɛd]	zed

0:00

MENU

Angielski alfabet

Wymowa

Podstawy wymowy głosek:

c wymawia się jak „k” czasem jak „s”

e na końcu wyrazu zwykle się nie wymawia

ee wymawiane jako „i”

k na początku wyrazu nie wymawia się, jeśli drugą literą jest **n**

h niewymawiane w niektórych słowach, np. „honour”, „honest”

ch wymawia się jak "sz", "cz" lub "k"^[1]

sh, wymawia się jako „sz”, „cz”

th bezdźwięczne – jak „f” z językiem lekko wysuniętym przed górne zęby i dotykającym ich

th dźwięczne – jak „w” z językiem lekko wysuniętym przed górne zęby i dotykającym ich

oo wymawia się jako „u” (lub „a”: *flood* – powódź i *blood* – krew)

r w języku angielskim jeśli nie występuje na początku słowa, jest słabe, a często nie jest wcale wymawiane

v czyta się jak „w”

w tak jak polskie „ł”

Inne znaki występujące w wymowie:

: po samogłosce oznacza, że głoskę należy wymówić dłużej

Niektóre trudne słowa

Słowa podobnie brzmiące, ale o innym znaczeniu

1 słowo ang	wymowa	polskie znaczenie	2 słowo ang	wymowa	polskie znaczenie
peace		pokój	piss	wymowa (http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/piss)	sikać
leave		wyjeżdżać	live		żyć
pitch		boisko	peach		brzoskwinia
l		ja	eye		oko
bad		zły	bat		pałka
got		forma przeszła od <i>get</i> (dostać)	god		bóg
meet		spotkać	meat		mięso
whole		całość	hole		dziura
whether		czy	weather		pogoda

Podstawy

Wprowadzenie

Na tej lekcji:

- poznasz podstawowe zwroty,
- nauczysz się odmieniać czasownik *to be*–*być*,
- poznasz zaimki osobowe, dzierżawcze,
- nauczysz się tworzyć pytania i przeczenia.

Słownictwo

Podstawowe zwroty

Gdy zaczynamy się uczyć języka obcego, koniecznie trzeba znać podstawowe zwroty, które pomogą nam w nawiązaniu kontaktu. Oto lista:

zwrot	tłumaczenie	wymowa
Hello	Cześć	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Good morning	Dzień dobry (do godziny 12:00)	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Good afternoon	Dzień dobry (od godziny 12:00 do godziny 18:00)	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Good evening	Dobry wieczór	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Good bye	Do widzenia	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Welcome	Witam	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
I'm	(Ja) jestem	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
My name is...	Nazywam się...	
Bye lub bye-bye	czyli nieoficjalne <i>do widzenia</i>	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
See you (later, soon)	do znajomego, którego może niedługo zobaczymy	0:00 <input type="button" value="MENU"/>

Zwroty grzecznościowe

zwrot	tłumaczenie	wymowa
Thank you	Dziękuję	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Thanks	Dzięki	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Please	Proszę	0:00 <input type="button" value="MENU"/>
Excuse me	Przepraszam (gdy chcemy na siebie zwrócić uwagę)	
I'm sorry	Przepraszam (gdy przyznajemy się do jakiegoś błędu)	

Inne

Oprócz tych powyżej warto zapoznać się z dwoma innymi wyrażeniami: ***Nice to meet you.***

0:00	<input type="button" value="MENU"/>
------	-------------------------------------

oraz ***Pleased to meet you***. Oba znaczą tyle co *Miło cię poznać*.

W celu zadania pytania o wiek mówimy **How old are you?**. Tłumaczymy to jako *Ile masz lat?*, jednakże dosłowne tłumaczenie brzmi *Jak jesteś stary?*. Odpowiadamy **I am (tu podajemy wiek) years old.**, czyli *Jestem (wiek) tyle lat stary*. O liczebnikach powiemy na kolejnej lekcji.

Powyższe pytanie o wiek oraz odpowiedź musimy znać na pamięć (w Anglii powiedzialoby się **by heart**, czyli przez serce).

Za granicą przyda się wyrażenie **I'm foreigner**, czyli jestem cudzoziemcem.

Gramatyka

Zaimki osobowe i dzierżawcze

zaimki osobowe		zaimki dzierżawcze	
zaimek	tłumaczenie	zaimek	tłumaczenie
I	ja (zawsze piszemy wielką literą)	my	mój/moja/moje
you	ty	your	twój/twoja/twoje
he	on	his	jego (jeśli chodzi o człowieka)
she	ona	her	jej
it	ono	its	jego (jeśli chodzi o zwierzę)
we	my	our	nasze
you	wy	your	wasze
they	oni	their	ich

Jak widzimy, *you* znaczy ty, wy, a *I* to po prostu ja.

Possessive pronoun *my, mine, your, her, his*

Possessive pronoun to zaimki dzierżawcze. Służą do określania, co jest czyje.

<i>My/mine...</i>	Mój, moja, moje...
<i>Your...</i>	Twój, twoja, twoje...
<i>Her...</i>	Jej...
<i>His...</i>	Jego...

W języku angielskim występują dwie formy zaimka "mój". Są to: *my* oraz *mine*. Różnica polega na używaniu tych form we właściwej części zdania. *My* < stosujemy na początku i w środku zdania, a *mine* na końcu, np.:

This is my hat. – To jest moja czapka.

This hat is mine. – Ta czapka jest moja.

Examples (przykłady):

My dog.

Your cat.

Her pen.

His book.

rzeczownik	tłumaczenie	wymowa
a boy	chłopiec	
a girl	dziewczynka	
a dog	pies	
a cat	kot	
a pen	pióro	
a book	książka	
a house	dom	
a car	samochód	

To be

Odmiana czasownika **to be** (*być*)

Forma oznajmująca

<i>I am...</i>	<i>I'm...</i>	Ja jestem...
<i>You are...</i>	<i>You're...</i>	Ty jesteś...
<i>She is...</i>	<i>She's...</i>	Ona jest...
<i>He is...</i>	<i>He's...</i>	On jest...
<i>It is...</i>	<i>It's...</i>	Ono jest...
<i>We are...</i>	<i>We're...</i>	My jesteśmy...
<i>You are...</i>	<i>You're...</i>	Wy jesteście...
<i>They are...</i>	<i>They're...</i>	Oni (one) są...

Forma pytająca

<i>Am I...?</i>	Czy ja jestem...?
<i>Are you...?</i>	Czy ty jesteś...?
<i>Is she...?</i>	Czy ona jest...?
<i>Is he...?</i>	Czy on jest...?
<i>Is it...?</i>	Czy ono jest...?
<i>Are we...?</i>	Czy my jesteśmy...?
<i>Are you...?</i>	Czy wy jesteście...?
<i>Are they...?</i>	Czy oni (one) są...?

Forma przecząca

<i>I am not...</i>	<i>I'm not...</i>	Ja nie jestem...
<i>You are not...</i>	<i>You aren't.../You're not...</i>	Ty nie jesteś...
<i>She is not...</i> <i>He is not...</i> <i>It is not...</i>	<i>She isn't.../She's not...</i> <i>He isn't.../He's not...</i> <i>It isn't.../It's not...</i>	Ona nie jest... On nie jest... Ono nie jest...
<i>We are not...</i>	<i>We aren't.../We're not...</i>	My nie jesteśmy...
<i>You are not...</i>	<i>You aren't.../You're not...</i>	Wy nie jesteście ...
<i>They are not...</i>	<i>They aren't.../They're not...</i>	Oni (One) nie są...

Pytania i przeczenia

Zadawanie pytań i przeczeń jest łatwe. Pytania tworzy się poprzez inwersję, czyli odwrócenie czasownika z osobą (czasownik + osoba + reszta + znak zapytania). Przeczenie się tworzy poprzez dodanie słówka *not* (osoba + czasownik + not + reszta).

Przedstaw się – Introduce yourself

zwrot	tłumaczenie	wymowa		wymowa uproszczona
What's your name?	Jak masz na imię?	0:00	MENU	[<i>fɔts jɔr nejm</i>]
My name is Peter.	Mam na imię Piotr.	0:00	MENU	[<i>maj nejm iz pijter</i>]
Where are you from?	Skąd pochodzisz?	0:00	MENU	[<i>fɛr ar ju frɔm</i>]
I am from Poland.	Pochodzę z Polski.			[<i>ai em frɔm pɔlənd</i>]

Spróbuj! Wstaw swoje imię w luki i przeczytaj tekst:

- *What's your name?*
- *My name is*

A teraz powtórz ćwiczenie kilka razy i odpowiedz z pamięci na pytanie:

What's your name?

Podstawy (część druga)

Wprowadzenie

Na tej lekcji:

- poznasz odmianę i znaczenie czasownika *have*,
- poznasz nazwy przedmiotów codziennego użytku,
- poznasz nazwy krajów i narodowości,
- poznasz liczby,
- dowiesz się jak prowadzić słowniczek.

Aby przyzwyczajać cię do poznawania języka, podajemy słówka, które będziemy stosować na lekcjach:

grammar – gramatyka

vocabulary – słownictwo

reading – czytanie

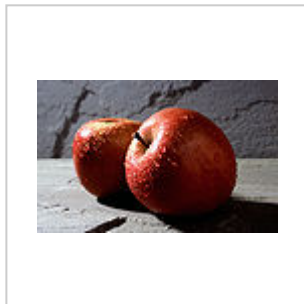
speaking – mówienie

exercises – ćwiczenia

revision – powtórka

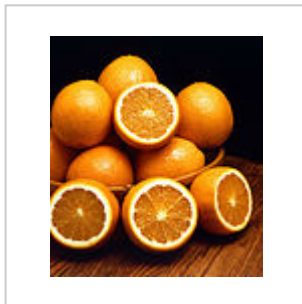
Vocabulary

Everyday objects

an apple

0:00

an orange

0:00

an envelope

0:00

a stamp

0:00

MENU

a postcard

0:00

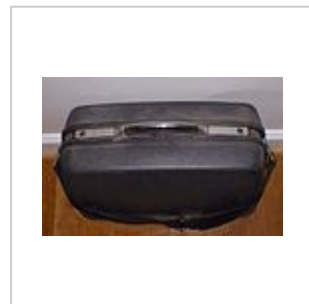
a letter

0:00

a bag

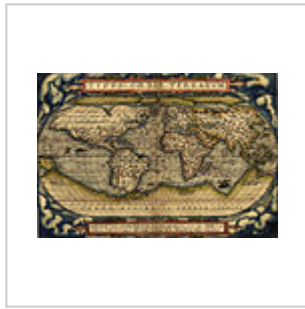
0:00

a suitcase

0:00

MENU

a map

0:00

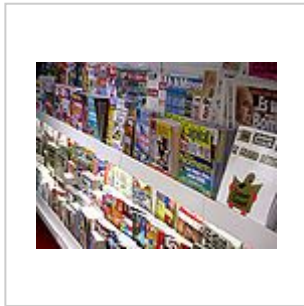
a dictionary

0:00

a newspaper

0:00

a magazine

0:00

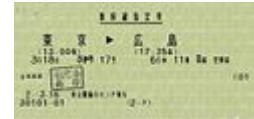
a camera

0:00

a key

0:00

a ticket

0:00

Countries and nationalities

- **Country – Nationality**
- Kraj – Narodowość
- **Brazil – Brazilian** (Brazylia)
- **China – Chinese** (Chiny)
- **Denmark – Danish** (Dania)
- **England – English** (Anglia)
- **Finland – Finnish** (Finlandia)
- **Germany – German** (Niemcy)
- **Holland – Dutch** (Holandia)
- **Italy – Italian** (Włochy)
- **Japan – Japanese** (Japonia)
- **Scotland – Scottish, Scots** (Szkocja)
- **Spain – Spanish** (Hiszpania)
- **France – French** (Francja)
- **the United States – American** (Stany Zjednoczone)
- **Switzerland – Swiss** (Szwajcaria)
- **Mexico – Mexican** (Meksyk)
- **Norway – Norwegian** (Norwegia)
- **Portugal – Portuguese** (Portugalia)
- **Ireland – Irish** (Irlandia)
- **Turkey – Turkish** (Turcja)
- **Poland – Polish** (Polska)
- **Saudi Arabia – Arabian** (Arabia Saudyjska)
- **India – Indian** (Indie)
- **Russia – Russian** (Rosja)
- **Ukraine – Ukrainian** (Ukraina)
- **Hungary – Hungarian** (Węgry)
- **Wales – Welsh** (Walia)

UWAGA! Większość anglistów uważa, że na określenie narodowości możemy używać równorzędnie przymiotnika i nie ma w tym nic złego, np. *I'm Polish*, niekoniecznie *Pole*. Istnieją jednak także osobne słowa na oznaczenie przynajmniej niektórych narodowości.

Grammar

to have

Czasownik *have*, czyli mieć.

Forma oznajmująca

I have	I've	Ja mam
You have	You've	Ty masz
He has		On ma
She has		Ona ma
It has		Ono ma
We have	We've	My mamy
You have	You've	Wy macie
They have	They've	Oni (One) mają

Przykłady formy oznajmującej

- **I have a cat.** – Ja mam kota.
- **You have a blue car.** – Ty masz niebieski samochód.
- **She has a nice dress.** – Ona ma ładną sukienkę.
- **He has a book.** – On ma książkę.
- **It has salt.** – To ma sól.
- **We have a television.** – My mamy telewizor.
- **You have stupid ideas.** – Wy macie głupie pomysły.
- **They have a dog.** – Oni (one) mają psa.

Forma pytająca

Have I got?/Do I have?	Czy ja mam?
Have you got?/Do you have?	Czy ty masz?
Has he got?/Does he have?	Czy on ma?
Has she got?/Does she have?	Czy ona ma?
Has it got?/Does it have?	Czy ono ma?
Have we got?/Do we have?	Czy my mamy?
Have you got?/Do you have?	Czy wy macie?
Have they got?/Do they have?	Czy oni (one) mają?

W języku angielskim występują dwie formy pytające odnoszące się do słowa *have* (mieć, posiadać). Obydwie formy mają takie same znaczenie! Pierwszą tworzymy przy użyciu inwersji, czyli przesunięcia czasownika przed podmiot w zdaniu i kolejno wstawiamy słowo *got* i następnie kolejną część zdania. Drugą możliwością jest użycie czasu Present Simple. Zdanie pytające tworzymy przy użyciu operatora *do* lub *does* (w 3. os. l. poj.), następnie w zdaniu występuje podmiot i kolejno czasownik *have*. Gdy używamy operatora *do/does*, czasownik w zdaniu zmienia się na bezokolicznik, czyli w tym przypadku *have*.

Przykłady formy pytającej

- **Do you have a cola?/ Have you got a cola?** – Czy ty masz colę?
- **Do you have a pencil?/ Have you got a pencil?** – Czy ty masz ołówek?
- **Does she have a brother?/ Has she got a brother?** – Czy ona ma brata?
- **Does he have a sister?/ Has he got a sister?** – Czy on ma siostrę?
- **Does it have a brain?/ Has it got a brain?** – Czy to ma mózg?
- **Do we have a tram?/ Have we got a tram?** – Czy my mamy tramwaj?
- **Do you have water?/ Have you got water?** – Czy wy macie wodę?
- **Do they have a trash?/ Have they got a trash?** – Czy oni (one) mają śmietnik?

Forma przecząca

I have not got...	I've not got.../I haven't got...	Ja nie mam
You have not got...	You haven't got.../You've not got...	Ty nie masz
He has not got	He hasn't got/He's not got	On nie ma
She has not got	She hasn't got/She's not got	Ona nie ma
It has not got	It hasn't got/It's not got	Ono nie ma
We have not got	We haven't got/We've not got	My nie mamy
You have not got	You haven't got/You've not got	Wy nie macie
They have not got	They haven't got/They've not got	Oni (One) nie mają

W języku angielskim występują dwie formy przeczące używające czasownika *have*. Obydwie formy mają takie same znaczenie! Pierwsza formę tworzy się przez dodanie słowa *not* do czasownika *have* i potem słowa *got*, a następnie dalszej części zdania (*have not got/ haven't got*). Drugiej formy używa się przy czasie Present Simple, dokładnie przy użyciu operatora w przeczeniu (*do not/ don't, does not/ doesn't*). Podczas użycia operatora czasownik w zdaniu zmienia się w bezokolicznik w tym przypadku *have*.

Wyrażenia formy przeczącej można również skrócić, łącząc czasownik posiłkowy *have* z formą przeczącą *not* w jeden wyraz, jak poniżej:

I have not = I haven't
He/She/It has not = He/She/It hasn't

Przykłady formy przeczącej

I have not got a cat./ I do not have a cat. – Ja nie mam kota.
You have not got chemistry at your school./ You do not have chemistry at your school. – Ty nie masz chemii w swojej szkole.
She has not got brother./ She does not have brother. – Ona nie ma brata.
He has not got a sister./ He does not have a sister. – On nie ma siostry.
It has not got a tail./ It does not have a tail. – To nie ma ogona.

Numbers

1-10

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight

11-20

- 11 eleven
- 12 twelve
- 13 thirteen
- 14 fourteen
- 15 fifteen
- 16 sixteen
- 17 seventeen
- 18 eighteen

30-1000

- 30 thirty
- 40 forty
- 50 fifty
- 60 sixty
- 70 seventy
- 80 eighty
- 90 ninety
- 100 a hundred

- 9 nine
- 10 ten
- 19 nineteen
- 20 twenty
- 1000 a thousand
- 1425 one thousand, four hundred and twenty-five

21-99

- 21 twenty-one
- 22 twenty-two
- 23 twenty-three

W języku angielskim daty, np. rok 1425, 1538, 1723, 1900, rozdzielamy na dwie części, czyli w przypadku 1538 na 15 i 38 – *fifteen thirty-eight*, 1723 rozbijamy zaś na *seventeen twenty-three*, natomiast 1900 czytamy w postaci *nineteen hundred*.

Exercises: Lesson 2

Ex. 1 Napisz podane liczby:

- 17
- 92
- 14
- 21
- 65
- 4
- 52

Ex.2 Dopisz do podanych narodowości nazwy krajów (po angielsku).

- Chińczyk
- Amerykanin
- Brazylijczyk
- Francuz
- Portugalczyk
- Polak
- Włoch

Ex.3 Dokończ zdania.

- This is my _ (klucz).
- This is his _ (torba).
- This is her _ (czasopismo).
- This is your _ (słownik).

Odpowiedzi

Mówienie

Wprowadzenie

W tej lekcji:

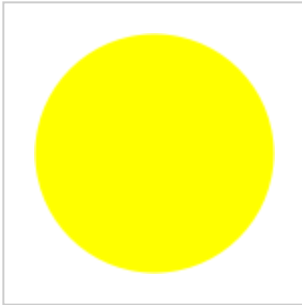
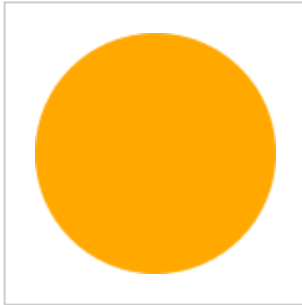
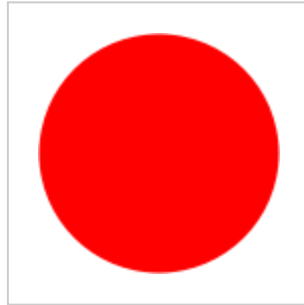
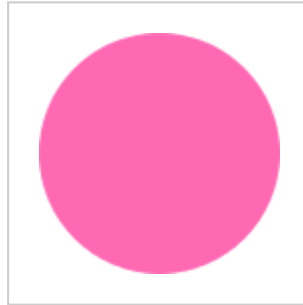

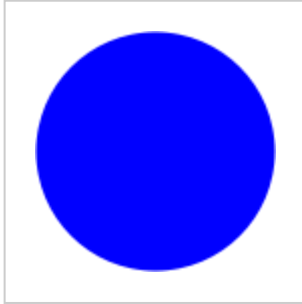
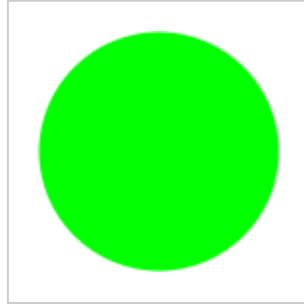
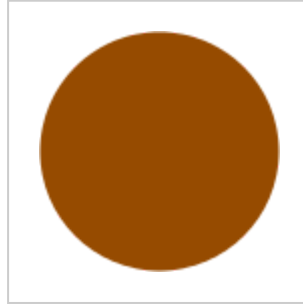
- poznasz czasowniki związane z pochodzeniem, zamieszkaniem,
- poznasz przeczenia,
- poznasz kolory,
- poznasz czas Present Simple,
- poznasz zasadę pisania *there is, there are*,
- poznasz zaimki wskazujące.

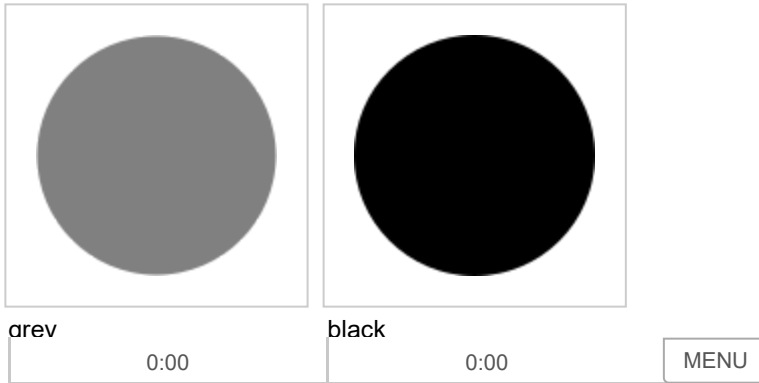
Vocabulary

- **I am from...** – Jestem z...
- **I come from...** – Pochodzę z...
- **from** – z
- **in** – w
- **I live in** – Mieszkam w
- **exactly** – dokładnie

UWAGA! Nie wkuwaj zwrotów, nie rozumiejąc słów, z których się składają! Zauważaj drobne różnice, np. *I'm from/I come from* różnią się niewiele, ale jednak są czymś innym – w dodatku inaczej się je odmienia.

Colours

				<input type="button" value="MENU"/>
yellow 0:00	orange 0:00	red 0:00	pink 0:00	
				<input type="button" value="MENU"/>
violet 0:00	blue 0:00	green 0:00	brown 0:00	

Zwroty grzecznościowe

Mr oraz **Mrs** stosujemy przed nazwiskiem. Pierwsze oznacza "pan", a drugie "pani". *Mr* korzystamy przed nazwiskiem mężczyzn (zarówno żonaty jak i kawalerów). *Mrs* jest natomiast używane do kobiet zamężnych. Obok *Mr* i *Mrs* jest **Miss** dla kobiet niezamężnych. Obecnie coraz częściej stosuje się dla kobiet formę **Ms**, która jest ogólna. Jeśli chcemy być szczególnie uprzejmi, a nie znamy nazwiska czyjejs osoby możemy mówić **Sir** (dla mężczyzn) oraz **Madam** (dla kobiet).

Grammar

Present Simple Tense

Język angielski jest znany z dużej liczby czasów. Najłatwiejszym czasem jest **Present Simple Tense**, czyli czas teraźniejszy prosty. Korzystamy z niego, gdy mówimy o:

- **czynnościach zwyczajowych i powtarzających się**, czyli na przykład *I often go to the park*.
- **czynności charakteryzującej daną osobę lub rzecz**, czyli na przykład *He likes milk*.
- **rzeczach ogólnie wiadomych, zjawiskach fizycznych, etc.**, czyli na przykład *Water boils in 100 degrees centigrade*.

Odmiana czasownika jest łatwa. Z bezokolicznika (np. *to learn* – uczyć się) usuwamy *to*. Po osobie podajemy czasownik, a przy trzeciej osobie liczby pojedynczej (*he/she/it*) dodajemy **-s**. Jeśli czasownik jest zakończony na **-ch**, **-s**, **-sh**, **-x** oraz **-o** końcówką nie jest **-s**, a **-es**.

Budowa zdań

1. Twierdzące.

Podmiot + orzeczenie + dopełnienie

I	eat	breakfast every morning
You	eat	meat only on Sundays
She/He/It	eats,	chocolate once(1x) a year/ at Christmas
We	drink	alcohol only on special occasions
You	drink	wine very rarely
They	never drink	any alcohol

Uwaga! Zauważ, że w 3 osobie liczby pojedynczej dodajemy do czasownika s.

2. Przeczące.

Podmiot	+	forma do przeczeń	+	czasownik	+	dopełnienie
I		don't		eat		meat
You		don't		eat		meat
She/He/It		doesn't		eat		meat
We		don't		eat		meat
You		don't		eat		meat
They		don't		eat		meat

Uwaga! W 3os.l.p zamiast don't mamy doesn't. Dlatego czasownik nie ma już końcówki s. Została ona przeniesiona.

don't = do not

doesn't = does not

Długich form używamy jedynie w oficjalnych pismach.

3. Pytania.

Do/Does	+	podmiot	+	czynność	+	dopełnienie
Do		I		work		here?
Do		you		work		here?
Does		he		work		here?
Does		she		work		here?
Does		it		work		here?
Do		we		work		here?
Do		you		work		here?
Do		they		work		here?

Uwaga! W 3os. l.p mamy does zamiast do. Dlatego sam czasownik zostaje bez s.

Odpowiedzi Yes, I/you/we/they do. Yes, he/she/it does. No, I/you/we/they don't No, he/she/it doesn't.

Przykładowe zdania.

- **I don't drink tea.**
- **She eats apples.**
- **Do you drink coffee?**
- **He doesn't eat apples.**
- **Does she drink tea?**

Określanie częstotliwości czasu z Present Simple

Przy stosowaniu Present Simple warto zapoznać się z określeniami częstotliwości czasu:

- **never** – nigdy
- **every month** – co miesiąc
- **sometimes** – czasami
- **usually** – zazwyczaj
- **rarely** – rzadko
- **seldom** – rzadko
- **often** – często
- **every day** – codziennie
- **always** – zawsze

Są one umieszczane pomiędzy osobą, a czasownikiem. Wyjątkiem jest **sometimes**, który może znaleźć się zarówno na początku, w środku i na końcu zdania.

Przykładowe zdania:

- **I usually go to school.**
- **What do you usually do on Tuesdays?**
- **I always wash my hands before eating.**
- **I like apples.**
- **I like eating apples.**

+ing w Present Simple

Gdy mówisz, że lubisz coś robić, do bezokolicznika dodajesz końcówkę *-ing*, np. **I like eating pizza.**, ale: **I like pizza** (rzeczownik bez *-ing*).

There is, there are

Warto w podstawach także poznać wyrażenia **there is** i **there are** (znajduje się, znajdują się). W kolejnych lekcjach będą one potrzebne do wielu ćwiczeń oraz konwersacji.

Przykłady:

- **There is a TV set in the room.** – W pokoju znajduje się telewizor.
- **There are books in your desk.** – Książki znajdują się na twoim biurku.

Jeżeli chcemy zadać pytanie, w ramach szyku przestawnego zamieniamy *is/are* z *there*.

Przykłady:

- **Is there a TV set in the room?** – Czy w pokoju znajduje się telewizor?
- **Are there books in your desk?** – Czy na twoim biurku znajdują się książki?

Na co dzień, aby odpowiedzieć na pytanie z *is there* lub *are there* mówimy po prostu **Yes, there is.** lub **No, there isn't** (i odpowiednio dla *there are*).

Zaimki wskazujące **this, that, these, those**

Zaimki **this** i **that** znaczą odpowiednio: *to* i *tamto*. **This** stosujemy, gdy rzecz, zwierzę, osoba, o którym mówimy jest blisko nas. **That**, gdy dany obiekt jest w oddaleniu. **These** i **those** to odpowiedniki **this** i **that** dla liczby mnogiej.

Przykłady:

- **This is a pen.** – To jest pióro.
- **These are my balls.** – To są moje piłki.
- **That is your cat.** – Tamen kot jest twój.
- **Those dogs are black.** – Tamte psy są czarne.

Reading

Text – I am Polish

Dialog

- What's your name?
- My name's Emma Vetto.

- Where are you from?
 - I'm from Italy.
-
- Where do you come from?
 - I come from Poland.
 - What's your nationality?
 - I'm Polish.
 - Where exactly do you live in Poland?
 - I live in Cracow.

Exercises

Odpowiedz po angielsku na pytania:

- Do you come from Poland?
- Do you like pizza?
- What's your nationality?
- How often do you drink coffee?

Przetłumacz zdania.

- I don't like fruit.
- I always drink milk for breakfast.
- I eat dinner every day.

Wiedząc, że *ever* to każdy/każdego, a:

- **day** – dzień,
- **week** – tydzień,
- **month** – miesiąc,
- **year** – rok,

przetłumacz zdania:

- I watch TV every day.
- I play computer games every week-end.
- I visit a portrait gallery every month.
- Christmas is celebrated every year in Poland.

Przetłumacz tekst: A/ na polski:

My name's Peter. I live in London, England. I'm English. I'm a Biology teacher. My hobby is cycling. I ride a bike on Mondays and Fridays. I love apples. I hate washing the dishes.

B/ na angielski:

Nazywam się Magda i mieszkam w Warszawie. Mam 11 lat. Chodzę do szkoły od poniedziałku do piątku. Lubię pływać i grać na pianinie. Mój brat nie lubi słuchać pianina. On uwielbia grać w koszykówkę. (On) gra w koszykówkę codziennie.

Napisz, co zazwyczaj robisz w czwartek. Wykorzystaj wiadomości o czasie Present Simple.

Rodzina

Wstęp

Na tej lekcji:

- poznasz słowa związane z rodziną,
- poznasz czas Present Continuous,
- poznasz zasady stosowania dopełniacz saksoński,
- dowiesz się, jak tworzyć liczbę mnogą.

Vocabulary

- **aunt** – ciotka
- **brother** – brat
- **brothers and sisters** – rodzeństwo (potocznie)
- **cousin** – kuzyn, kuzynka
- **daddy** – tata
- **daughter-in-law** – synowa
- **father** – ojciec
- **father-in-law** – teść
- **granddaughter** – wnuczka
- **grandfather** – dziadek
- **grandma** – babcia (potocznie)
- **grandmother** – babcia
- **grandpa** – dziadek (potocznie)
- **grandson** – wnuk
- **great grandfather** – pradziadek
- **great grandmother** – prababcia
- **husband** – mąż
- **mother** – matka
- **mother-in-law** – teściowa
- **mummy** – mama
- **sister** – siostra
- **son** – syn
- **son-in-law** – zięć
- **uncle** – wujek
- **wife** – żona

Inne:

- **adult** – dorosły
- **child** – dziecko (liczba mnoga: **children**)
- **infant** – niemowlę
- **kid** – dzieciak (potocznie)
- **newborn** – noworodek
- **prescholler** – przedszkolak
- **preteen** – 11/12-latek
- **teenager** – nastolatek
- **toddler** – dziecko między 1. a 3. rokiem życia

Grammar

Dopełniacz saksoński

Dopełniacz saksoński jest stosowany przy określaniu posiadania czegoś, ale tylko w przypadku rzeczowników żywotnych (ludzi, zwierząt i roślin). **Konstrukcja dopełniacza saksońskiego polega na dodaniu do rzeczownika litery *s* po apostrofie**. Jeśli rzeczownik właśnie jest zakończony na literę *s*, wówczas dodajemy tylko apostrof.

Przykłady:

- **Peter's kitchen** – kuchnia Piotra
- **Dog's bowl** – miska psa
- **the Johnson's house** – dom Johnsonów

Liczba mnoga

Tworzenie liczby mnogiej od rzeczowników jest proste. Należy dodać tylko końcówkę **-s** lub **-es** do rzeczowników liczby pojedynczej. Końcówkę **-es** dodajemy do rzeczowników zakończonych na **-ch, -s, -sh, -ss, -x** oraz **-o** (na przykład **tomato** – pomidor). Jeśli końcówką jest **-y**, to zamiast *y* dodajemy **-ies**.

Istnieją jednakże wyjątki, które musimy zapamiętać na pamięć (czyli **by heart**). Oto ich lista:

- **shelf/shelves** – półka/półki
- **child/children** – dziecko/dzieci
- **woman/women** – kobieta/kobiety
- **man/men** – mężczyzna/mężczyźni
- **tooth/teeth** – ząb/zęby
- **foot/feet** – stopa/stopy
- **person/people** – osoba/osoby
- **mouse/mice** – mysz/myszy
- **knife/knives** – nóż/noże

Present Continuous Tense - Czas teraźniejszy trwający

Poznamy teraz kolejny czas teraźniejszy, tym razem będzie to czas teraźniejszy trwający Present Continuous Tense. Czas ten służy do opisywania czynności odbywającej się w chwili mówienia o niej. Tworzymy go dodając w odpowiedniej formie **to be** oraz czasownik z końcówką **-ing**.

Czasowniki kończące się na *e* (np. *come*) tracą tę końcówkę przed dodaniem *-ing*.

Podmiot + odpowiednia forma *to be* + czasownik + *-ing* + przedmiot czynności

I	am	eating	an apple / a pear / a banana / an orange.
You	are	eating	a sandwich / a hamburger / a hot-dog.
She/He/It	is	eating	a beefsteak / a pork chop / leg of lamb.
We	are	drinking	some juice/coke/lemonade.
You	are	drinking	some wine/vodka/beer.
They	are	drinking	some tea/coffee/milk.

Przykłady:

- **I am drinking.** – Piję (w tej chwili).
- **You are going to work.** – Idziesz do pracy (w tej chwili).
- **She is eating an apple.** – Ona je jabłko (teraz).
- **They are in church.** – Oni są w kościele (teraz).

Do określania czasu w Present Continuous mogą pomóc te słówka:

- **now** – teraz
- **at the moment** – w tym momencie
- **at present** – obecnie
- **today** – dzisiaj
- **tonight** – dziś wieczorem
- **this week** – w tym tygodniu

Reading

- Have you got children?
- Yes, I have a daughter.
- Are your parents alive?
- Only my father.

Exercises

- Opisz swoją rodzinę.
- Utwórz liczbę mnogą dla rzeczowników: dog, letter, person, shelf, book, knife.
- Wykorzystując informacje o liczebnikach z poprzednich lekcji, powiedz, ile lat mają twoi członkowie rodziny.

Posiłki

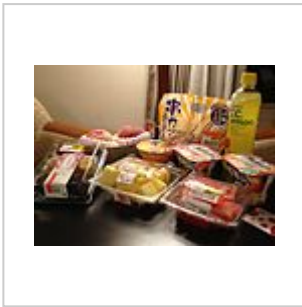
Wprowadzenie

Na tej lekcji poznasz:

- słownictwo związane z posiłkami,
- rozmówki przydatne podczas robienia zakupów i zamawiania posiłku w restauracji,
- poznasz zwroty *would you like* i *have to do*,
- poznasz sposoby określania ilości, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne,
- poznamy czas Present Perfect,
- poznasz czasownik *can, could, wish*.

Vocabulary

Groceries

food

bread

butter

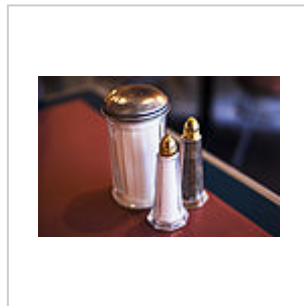
cheese

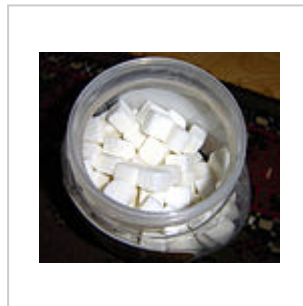
flour

pepper

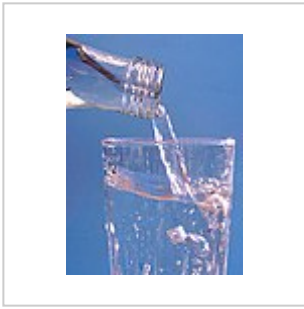

salt

sugar

Drinks

mineral water

milk

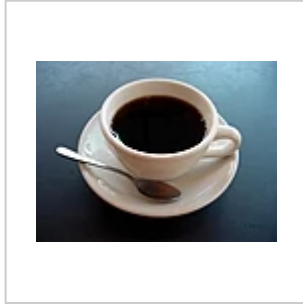
apple juice

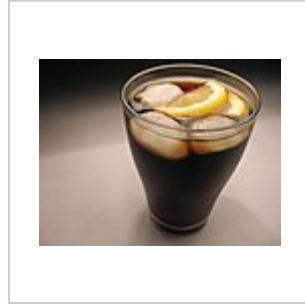
orange juice

tea

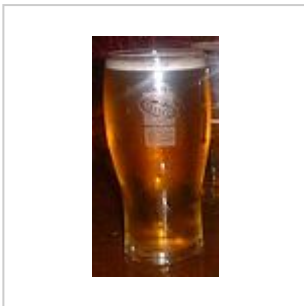
coffee

cola

wine

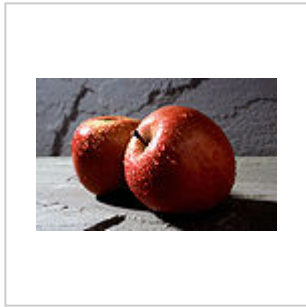

beer

champagne

Vegetables and fruits

apple

0:00

orange

0:00

pear

0:00

strawberrv

0:00

MENU

plum

0:00

grape

0:00

cherry

0:00

banana

0:00

MENU

lemon

0:00

pineapple

0:00

peach

0:00

grapefruit

0:00

MENU

watermelon

0:00

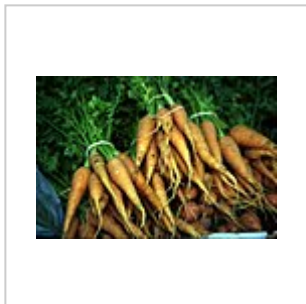

blackberrv

0:00

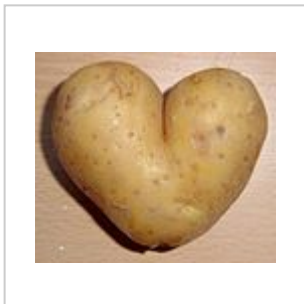

MENU

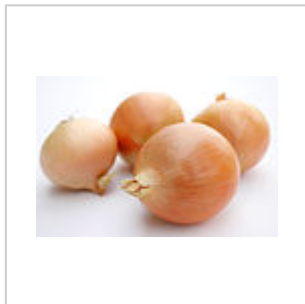
carrot

0:00

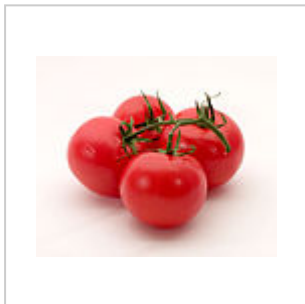
potato

0:00

onion

0:00

tomato

0:00

MENU

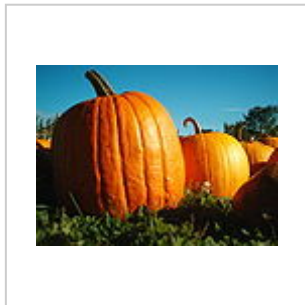
garlic

0:00

cucumber

0:00

pumpkin

0:00

radish

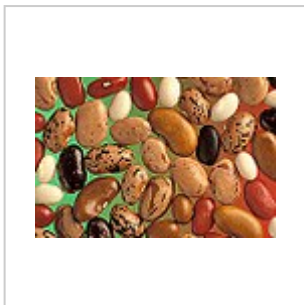
0:00

MENU

corn

0:00

bean

0:00

pea

0:00

asparagus

0:00

MENU

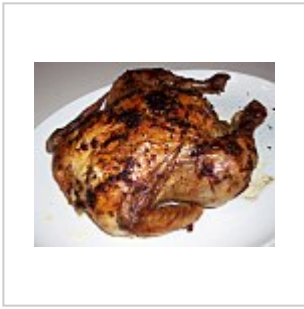

lettuce

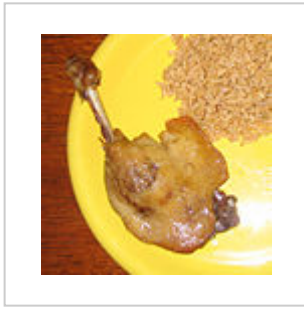
0:00

MENU

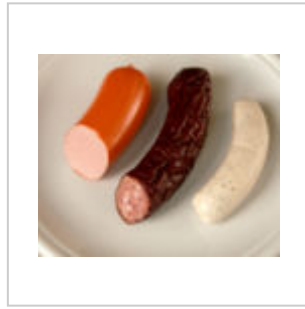
Meat

chicken

duck

sausage

ham

bacon

turkey

salami

liver

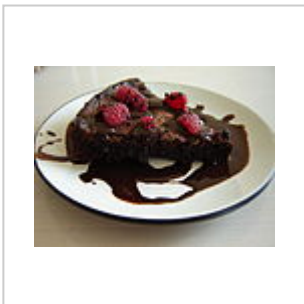

chop

veal

Cakes

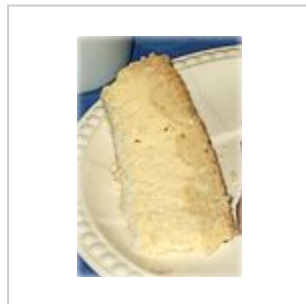
cake

apple pie

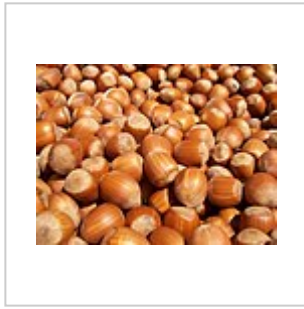

birthday cake

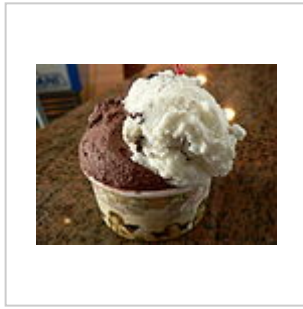

cheesecake

Other

nut

ice cream

biscuit

sweet (Br.E) candy
(Am.E)

Phrases

Shop

- **Can I help you?** – W czym mogę pomóc?
- **Can I pay with a credit card?** – Czy mogę zapłacić kartą kredytową?
- **How much do I pay?** – Ile płacę?
- **How much does it cost?** – Ile to kosztuje?
- **I'll take it.** – Wezmę to.
- **I can't make a decision** – Nie mogę się zdecydować.
- **I want...** – Poproszę
- **I would like...** – Poproszę
- **Self service** – Samoobsługa
- **Sorry. Unfortunately we don't have this... in this size** – Przepraszam, niestety, nie mamy tego... w tym rozmiarze.
- **A sport newspaper please.** – Poproszę gazetę sportową.
- **Is that all?** – Czy to wszystko?

Restaurant

- **Can I take your order, please?** – Czy mogę przyjąć Państwa zamówienie?
- **Can we have the bill, please?** – Czy możemy dostać rachunek?
- **Waiter. Two beers, please.** – Kelner, poproszę dwa piwa.

Uwaga! W języku angielskim znacznie częściej używa się słowa proszę *please*, z tego względu, że w wielu konstrukcjach wyraźnie bez *proszę* traktowane jest jako rozkaz, polecenie natomiast po dopisaniu *please* jest zwykłą prośbą.

Przykłady. *Waiter. Two beers, please.* (Kelner, proszę dwa piwa. – neutralne; to samo bez *please* znaczyłoby "Kelner (dawaj) dwa piwa" – co jest mało eleganckie).

Grammar

Would you like...

Grzecznościowy zwrot **Would you like...** stosujemy, gdy coś komuś proponujemy. Zwrot ten nie ma rozróżnienia rodzajowego. Dlatego zdanie **Would you like to drink a cola?** możemy skierować zarówno do kobiety jak i do mężczyzny.

Would jest formą przeszłą od czasownika modalnego **will**, który służy do wyrażania przyszłości. O samym **will** będziemy jednak mówić później.

Po wyrażeniu **would like** stawiamy rzeczownik lub czasownik w formie bezokolicznikowej.

Have to do sth – mieć coś do zrobienia

Jeśli chcemy powiedzieć, że musimy coś zrobić, mamy coś do zrobienia, używamy wyrażenia **have to do sth** lub **have got to do sth**. Rzecz jasna, drugą formę także można wyrazić jako **'ve got to do sth**. Tworząc pytania i przeczenia, używamy operator czasu Present Simple **Do**.

Przykłady:

- **I have to buy butter.** – Muszę kupić masło.
- **I have to read now.** – Muszę teraz to przeczytać.
- **You have to wait here.** – Musisz tutaj poczekać.
- **Does he have to buy it?** – Czy on musi to kupić?
- **No, he doesn't have to buy it.** – Nie, on nie musi tego kupować.

Ilości

Podczas robienia zakupów, warto znać słówka, do określania ilości różnych produktów:

- **a bottle of** – butelka (np. **a bottle of champagne**)
- **a tin of** – puszka (np. **a tin of beans**)
- **a box of** – pudełko (np. **a box of chocolates**)
- **a bag of** – torebka (np. **a bag of candies**)
- **a jar of** – słoik (np. **a jar of jam**)
- **a loaf of** – bochenek (np. **a loaf of bread**)
- **a bar of** – tabliczka (np. **a bar of chocolate**)
- **kilogram of (kilo of)** – kilogram (np. **kilo of sugar**)
- **litre of** – litr (np. **litre of water**)

One, ones

One to nie tylko cyfra 1. Słowo to pozwala także zastąpić powtarzający się rzeczownik. Zastępując rzeczowniki w liczbie mnogiej używamy **ones** (np. **Look, there are some jars of jam. I need to take one.** [pol. *Spójrz, tam są słoiki z dżemem, muszę wziąć jeden*]).

Countable and uncountable nouns – rzeczowniki policzalne i niepoliczalne

Rzeczowniki policzalne to rzeczowniki, które możemy policzyć, np. dwa banany, trzy szampony, osiem jajek. **Rzeczowniki niepoliczalne** to są rzeczowniki, które da się policzyć tylko wtedy, gdy są zebrane w paczki itd., np. dwie paczki mąki, dwie paczki cukru. Inaczej mówiąc, rzeczownikami policzalnymi będą wtedy paczki i torebki, a nie sama ich zawartość. **Rzeczowniki niepoliczalne nie posiadają liczby mnogiej i nie poprzedza ich przedimek**. Na miejsce *a, an, the* pojawia się jednostka miary lub też **some, any, a lot of**.

Much, many, a lot of

- **Much** oznacza *dużo* i używa się go w **rzeczownikach niepoliczalnych**, głównie w pytaniach i w przeczeniach.
- **Many** oznacza *wiele* i używa się go w **rzeczownikach policzalnych** (liczby mnogiej), głównie w pytaniach i w przeczeniach.
- W zdaniach oznajmujących, zarówno dla policzalnych i niepoliczalnych używa się **a lot of** (*dużo, wiele*).

How much i **How many** to pytania szczegółowe i tłumaczy się je jako *Ile?*. Rzecz jasna, nadal obowiązuje podział na rzeczowniki policzalne i niepoliczalne.

Some, any, a lot of

- **Some** oznacza *trochę*. Tego słowa używa się zarówno w rzeczownikach policzalnych i niepoliczalnych. *Some* ma wydźwięk pozytywny, dlatego słowo to jest używane w stwierdzeniach.
- **Any** oznacza *w ogóle, żaden*. Używa się go także w rzeczownikach policzalnych i niepoliczalnych, ale w pytaniach i przeczeniach.

Present Perfect Tense

Czas **Present Perfect** pozwala opisywać przeszłą czynność, która wiąże się z teraźniejszością. Używamy go:

- gdy czynność trwa od pewnego momentu przeszłości do chwili obecnej,
- gdy rezultat przeszłej czynności ma wpływ na teraźniejszość,
- gdy mówimy o czynnościach zakończonych przed chwilą.

Czas Present Perfect tworzy się za pomocą czasownika *to have*. Do odpowiedniej jej formy (*have/had*) dodajemy III formę czasownika. W przypadku czasowników regularnych, dodajemy końcówkę **-ed** (tak jak w Past Simple). Oprócz nich istnieją także czasowniki nieregularne, które trzeba poznać na pamięć. Poniżej kilka przykładów:

infinitive	past	perfect (III forma)
be	was/were	been
cost	cost	cost
do	did	done
draw	drew	drawn
go	went	gone
read	read	read
sit	sat	sat
stand	stood	stood

Pytania tworzy się za pomocą inwersji osoby z czasownikiem **to have**. Przeczenie zaś tworzy się poprzez dodanie **not** do have.

Określenia charakterystyczne dla Present Perfect

- **already** – już
- **just** – właśnie
- **yet** – już (w pytaniu), jeszcze (w przeczeniu)
- **lately** – ostatnio
- **never** – nigdy
- **recently** – ostatnio
- **ever** – kiedykolwiek
- **for** – przez (jakiś czas)
- **since** – od (jakiegoś momentu przeszłości).
- **For** oraz **since** używamy w zdaniach mówiących o czynnościach trwających od jakiegoś momentu w przeszłości do chwili obecnej. *For* i *since* zawsze występują na końcu zdania.
- **Ever** zawsze stosujemy w pytaniach, a **never** w przeczeniach. Oba wyrażenia pojawiają się w środku zdania.
- **Just** i **already** występują w zdaniach oznajmujących.
- **Yet** jak już wiesz ma dwa różne znaczenia w pytaniu i w przeczeniu. *Yet* zawsze występuje na końcu zdania.

Czasowniki modalne

Can

Can jest tak zwanym **czasownikiem modalnym**, czyli takim, po którym musi wystąpić inny czasownik w bezokoliczniku. Obok *can* takim czasownikiem jest *to be*.

Can stosujemy:

- gdy chcemy pokazać swoje zdolności (**I can speak six languages** – *Potrafię mówić sześcioma językami*)
- do wyrażania próśb (**Can you fix this for me?** – *Czy możesz to naprawić dla mnie?*^[2]).

I wish and I could

I wish oraz *I could* można tłumaczyć jako **chciałbym umieć**, lub **żałuję, że nie umiem tego**. Stosujemy je, gdy chcemy powiedzieć, że coś chcielibyśmy robić coś lepiej oraz gdy chcemy wyrazić swoje pragnienia i życzenia.

Tworzenie

Po prostu wstawiamy **I wish I could**

Możemy też mówić w ten sposób o innych osobach lub ktoś może mówić o nas czy też o kimś innym:

- **I wish he could**
- **We wish we could**

Przykłady

- Chciałabym umieć latać.
 - **I wish I could fly.**
- Chciałbym umieć lepiej gotować:
 - **I wish I could cook better.**
- Chciałbym zostać tu dłużej:
 - **I wish I could stay longer there.**
- **Chciałabym mieć samochód** (lub: **Żałuję, że nie mam samochodu**):
 - **I wish I had a car.**

Mimo iż mowa jest o sytuacji w chwili obecnej, po *I wish* używamy czasownika w drugiej formie (*Past Simple*).

Gdy chcemy użyć zdania, które będzie nawiązywało do przeszłości, po *I wish* używamy *Past Perfect* czyli np. *I wish I had told you this* (**Żałuję, że Ci tego nie powiedziałam**).

Dialogi

- Good afternoon!
- Good afternoon, can I help you?
- One loaf of bread, two kilos of potatoes, one kilo of tomatoes and three yoghurts please.
- Ok. Is that all?
- Yes, that's all. How much is it?
- 10\$.
- Thank you.
- Thank you.

-
- Can I sit there, in that corner?

- I'm afraid, not. This table has already been reserved. But that one next to the window is free.
 - Ok, can I sit there, by the window?
 - Of course.
 - Thank you. Can I have the menu, please?
 - Certainly. Here you are.
 - Please could I have coffee with sugar and apple pie.
-

- Waiter! Could I have the bill, please?
- Certainly.

Ćwiczenia

- Napisz dialogi:
 - Zakupy w sklepie spożywczym.
 - Zamawianie posiłku w restauracji.
- Sporządź listę zakupów w języku angielskim.
- Przyporządkuj, które rzeczowniki są policzalne, a które nie: bread, soup, apple, orange, sugar, nail, money, teeth

References

1. artykuł pt: "Trudna wymowa ch w angielskim!" dostęp 11.06.2016:
<http://angielskawymowa.pl/blog/2016/06/11/wymowa-ch-w-angielskim/>
2. Bardziej grzecznościową formą zdania *Can you fix this for me?* jest *Could you fix this for me?*.

Na dworcu

Wprowadzenie

Na tej lekcji

- poznasz słowa związane z podróżą, komunikacją miejską i pociągami,
- nauczysz się podawać godziny,
- poznasz liczebniki porządkowe,
- nauczysz się podawać daty,
- poznasz czasy *Past Simple* oraz *Future Simple*.

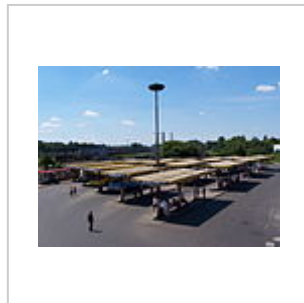
Vocabulary

bus

train

bus station

emergency brake

platform

railway station

ticket

- **central station** - dworzec kolejowy
- **class** - klasa
- **compartment** - przedział
- **connection** - połączenie
- **departure** – odjazd
- **discount** - zniżka
- **entrance** – wejście
- **high voltage** – wysokie napięcie
- **information office** - informacja
- **local** - miejscowy
- **platform** - peron
- **restaurant carriage** - wagon restauracyjny
- **return ticket** - bilet w dwie strony
- **single ticket** - bilet w jedną stronę

- **ticket office** - kasa biletowa
- **toilet** - toaleta
- **vacancy** - wolne miejsce
- **waiting room** - poczekalnia

Czas (*time*):

- **a second** – sekunda
- **a minute** – minuta
- **a quarter** – kwadrans
- **an hour** – godzina

Pory dnia:

- **night** – noc
- **morning** – poranek
- **afternoon** – popołudnie
- **evening** – wieczór
- **noon** – południe
- **midnight** – północ

Phrases

- **One ticket to Gdańsk, please.** – Proszę bilet do Gdańska.
- **Where is the bus station?** – Gdzie jest dworzec autobusowy?
- **How much does a ticket to Gdynia cost?** – Ile kosztuje bilet do Gdyni?
- **What time does the train from Tczew arrive?** – O której przyjeżdża pociąg ze Tczewa?

Grammar

Podawanie godziny

Godziny podajemy zupełnie inaczej niż w języku polskim. W Wielkiej Brytanii obowiązuje zegar dwunastogodzinny. O ile w Polsce widząc godzinę 18 możemy powiedzieć, że jest szósta lub osiemnasta, tak w Wielkiej Brytanii zawsze powiemy, że jest szósta. Aby rozróżnić godziny, używa się **Am** (do 12 rano) oraz **Pm** (od 12 rano).

Godziny pełne opisujemy w następujący sposób:

- 1⁰⁰ – **it's one o'clock**
- 7⁰⁰ – **it's seven o'clock**
- 9⁰⁰ – **it's nine o'clock**

Przy okazji poznałeś nowe słowo, **clock** (zegar) :-). **Clock** to dokładniej zegar ścienny. O zegarku noszonym na rękę mówimy **watch**.

Godziny *połówkowe* tworzy się inaczej niż w języku polskim. W języku angielskim mówi się, że jest wpół po piątej, a nie wpół do szóstej:

- 3³⁰ – **it's half past three**
- 4³⁰ – **it's half past four**
- 8³⁰ – **it's half past eight**

Nowe słowa:

- **half** – połowa
- **past** – po

W języku angielskim także występuje kwadrans, który często się używa:

- 3¹⁵ – **it's quarter past three** (jest kwadrans po trzeciej)
- 5⁴⁵ – **it's quarter to six** (jest kwadrans do siódmej)

Przy określaniu godzin, od pierwszej do 29 minuty używamy **past** (*po*), a w przypadku godzin z minutami od 31 do 59 **to** (*do*).

- 10¹⁴ – **it's fourteen past ten**
- 6²³ – **it's twenty-three past six**
- 5³⁴ – **it's twenty-six to six**
- 8⁵⁴ – **it's six to nine**

Aby zapytać o godzinę, mówimy **Excuse me what's the time?** (*Przepraszam, jaka jest godzina?*) lub też **Excuse me what time is it?** (*Przepraszam, która jest godzina?*).

Podczas zapytań zazwyczaj pomija się słówka **pm** lub **am**, ponieważ zazwyczaj wiemy, czy jest ranek czy wieczór :-). Inaczej sytuacja wygląda w języku oficjalnym – tutaj stosowanie *pm* i *am* jest zalecane.

Liczebniki porządkowe

Liczebniki porządkowe tworzy się poprzez dodanie końcówki **-th** do liczebnika głównego. Wyjątkami są trzy pierwsze liczebniki: **first, second, third**.

Liczebnik główny	Liczebnik porządkowy
one	first
two	second
three	third
four	fourth
five	fifth
six	sixth
seven	seventh
eight	eighth
nine	ninth
ten	tenth
eleven	eleventh
twelve	twelfth
thirteen	thirteenth
fourteen	fourteenth
fifteen	fifteenth
sixteen	sixteenth
seventeen	seventeenth
eighteen	eighteenth
nineteen	nineteenth
twenty	twentieth
twenty-one	twenty-first
thirty	thirtieth
forty	fortieth
fifty	fiftieth
hundred	hundredth

Często w języku angielskim używa się skróconego zapisu, np. **4th, 2nd**.

Podawanie daty

Przy podawaniu dat należy pamiętać o dodaniu **the** przed liczebnikiem porządkowym oraz **of** przed nazwą miesiąca, np. **Today is the fourth of November** (*Dzisiaj jest czwarty listopada*). **Tomorrow is the fifth of November** (*Jutro jest piąty listopada*).

Daty roczne dzielimy na dwie części i podajemy powstałe w ten sposób dwucyfrowe liczby:

- 1285 – twelve eighty-five
- 1932 – nineteen thirty-two
- 1754 – seventeen fifty-four

Zasada ta nie obowiązuje od roku 2000:

- 2000 – two thousand
- 2014 – two thousand and fourteen

Oczywiście do opisywania daty przydadzą się miesiące:

- **January** – styczeń
- **February** – luty
- **March** – marzec
- **April** – kwiecień
- **May** – maj
- **June** – czerwiec
- **July** – lipiec
- **August** – sierpień
- **September** – wrzesień
- **October** – październik
- **November** – listopad
- **December** – grudzień

Past Simple

Czasu Past Simple używamy, gdy mówimy o sytuacjach, które wydarzyły się w określonym momencie przeszłości i są już zakończone. Czasowniki w tym czasie mają taką samą formę w liczbie pojedynczej i mnogiej. Czasowniki regularne otrzymują w tym czasie końców **-ed** (lub **-d**, gdy czasownik kończy się na **e**). **Czasowniki z końcówką -y zastępowane są -ied.**

Przykłady:

czasownik	tłumaczenie	past
to practice	ćwiczyć	practiced
to work	pracować	worked
to look	patrzeć	looked
to want	chcieć	wanted

Irregular verbs - czasowniki nieregularne

Wiele czasowników występuje jednak w formie nieregularnej. Trzeba się ich nauczyć na pamięć (**by heart**). Oto kilka przykładów:

czasownik	tłumaczenie	past
do	robić	did
draw	rysować	drew
go	iść	went
have	mieć	had
read	czytać	read
sit	siedzieć	sat

Większość czasowników nieregularnych znajdziesz tutaj.

Odmiana czasownika to be w Past Simple

to be	
Singular	Plural
I was	we were
you were	you were
he was she was it was	they were

Pytania i przeczenia

Tak jak w Present Simple operatorem w pytaniach był **do**, tak w Past Simple jego odpowiednikiem jest **did**. Można stosować także **do**, ale wówczas należy pamiętać, by zamienić czasownik na formę przeszłą.

Określenia czasu

- **yesterday** – wczoraj
- **last week** – w zeszłym tygodniu
- **last year** – w zeszłym roku
- **last month** – w zeszłym miesiącu
- **4 days ago** – 4 dni temu
- **2 years ago** – 2 lata temu

Wyrażenia te mogą znajdować się zarówno na początku jak i na końcu zdania.

Future Simple Tense

Czas **Future Simple Tense** (*Czas przyszły prosty*) używamy do przewidywania przyszłości, mówienia o decyzjach podjętych w chwili mówienia oraz opowiadania naszych obietnic. Tworzenie tego czasu polega na wstawieniu czasownika modalnego **will** przed formą podstawową czasownika (np. **She will do it tomorrow.** – *Ona zrobi to jutro*). Pytania tworzymy za pomocą inwersji *will* z osobą, a przeczenia poprzez dodanie *not* do *will*. Powstałe w ten sposób *will not* skraca się zazwyczaj do **won't**.

Określenia czasu

- **tomorrow** – jutro
- **tomorrow afternoon** – jutro popołudniu
- **tomorrow evening** – jutro wieczorem
- **next time** – następnym razem
- **next week** – w przyszłym tygodniu
- **next year** – w przyszłym roku

Text

- What time is it?
- It's seven o'clock.

Exercises

- Podaj daty urodzin swoich bliskich po angielsku.
- Opisz, co jutro będziesz robić.
- Powiedz, która jest teraz godzina.

Ubrania

Wstęp

Na dzisiejszej lekcji poznasz:

- słownictwo związane z ubraniami,
- sposoby stopniowania przymiotników.

Vocabulary

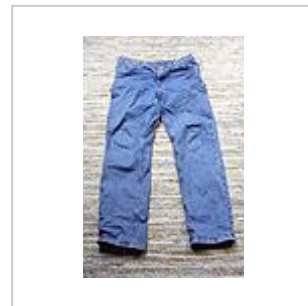
blouse

shoe

0:00

MENU

trousers

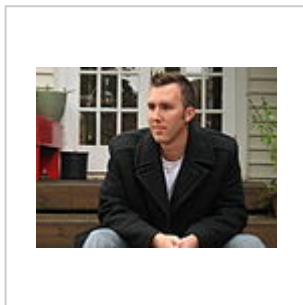
0:00

MENU

skirt

0:00

coat

0:00

belt

0:00

tie

0:00

MENU

shirt

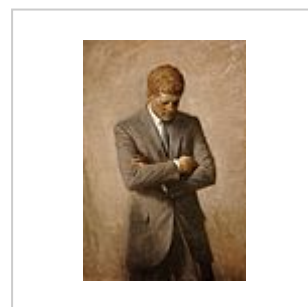
0:00

MENU

oviamas

0:00

suit

0:00

MENU

jeans

hat

0:00

sock

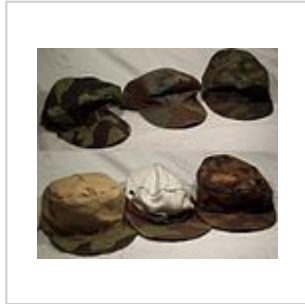
0:00

dress

0:00

MENU

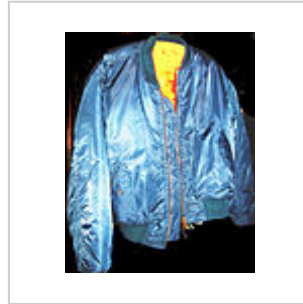
cap

0:00

sweater

0:00

jacket

0:00

MENU

- **awful** – okropny
- **baggy** – workowaty
- **broad** – szeroki
- **checked** – w kratkę
- **cute** – śliczny
- **elegant** – elegancki
- **fashionable** – modny
- **flowery** – w kwiatki
- **fluffy** – puszysty
- **full-length** – do ziemi
- **gaudy** – jaskrawy
- **incredible** – niesamowity
- **lacy** – koronkowy
- **long-sleeved** – z długim rękawem
- **loose** – luźny
- **matching** – pasujący
- **old-fashioned** – staromodny
- **plain** – gładki
- **scruffy** – niechujny
- **shiny** – błyszczący
- **short-sleeved** – z krótkim rękawem
- **smart** – elegancki
- **smooth** – gładki
- **sparkly** – świecący
- **stripy** – w paski, w prążki
- **stylish** – stylowy
- **tight** – wąski
- **trendy** – modny
- **woolly** – wełniany

- **cotton** – bawełna
- **leather** – skóra
- **nylon** – nylon

- **velvet** – aksamit
- **wool** – wełna
- **to measure** – mierzyć
- **tag** – metka
- **zip** – zamek błyskawiczny

Grammar

Stopniowanie przymiotników

Stopień wyższy przymiotnika tworzy się zazwyczaj przez dodanie do jego formy podstawowej końcówki "er" lub przez dodanie słowa "more" przed przymiotnikiem. Stopień najwyższy tworzy się przez dodanie do formy podstawowej przymiotnika końcówki "est" lub przez dodanie słowa "most" przed przymiotnikiem. Wybór "er", "est", "more", "most" zazwyczaj zależy od liczby sylab w przymiotniku. Stopień najwyższy przymiotnika zazwyczaj jest poprzedzony przedimkiem "the" (np. *the best* - najlepszy).

Stopniowanie przymiotników jednosylabowych

Przymiotniki jednosylabowe zazwyczaj stopniują się przez dodanie do ich formy podstawowej końcówek "er" i "est".

- tall → taller → the tallest

wysoki → wyższy → najwyższy

- quick → quicker → the quickest

szybki → szybszy → najszybszy

Wybrane przymiotniki, które tworzą stopień wyższy i najwyższy przez dodanie - odpowiednio - końcówek "er" i "est":

big, bright, broad, cheap, clean, clear, close, cold, cool, cross, dark, deep, dry, dull, fair, fast, fat, fine, firm, flat, fresh, full, great, hard, high, hot, large, late, light, long, loose, loud, low, new, nice, old, pale, plain, poor, proud, quick, rare, rich, rough, sad, safe, sharp, short, sick, slow, small, soft, strong, sweet, tall, thick, thin, tight, tough, warm, weak, wet, wide, wild, young.

Stopniowanie przymiotników dwusylabowych zakończonych na "y"

Przymiotniki dwusylabowe, zakończone na "y" zazwyczaj stopniujemy przez dodanie końcówek "er" i "est".

- happy → happier → happiest

szczęśliwy → szczęśliwszy → najszczęśliwszy

- easy → easier → easiest

łatwy → łatwiejszy → najłatwiejszy

Wybrane przymiotniki dwusylabowe, zakończone na "y", które tworzą stopień wyższy i najwyższy przez dodanie - odpowiednio - końcówek "er" i "est":

angry, busy, dirty, easy, friendly, funny, happy, heavy, likely, lovely, lucky, pretty, silly, steady, tiny.

Pozostałe przymiotniki dwusylabowe zazwyczaj tworzą stopień wyższy i najwyższy przez dodanie przed nimi - odpowiednio - słowa "more" i "most".

- careful → more careful → (the) most careful

ostrożny → ostrożniejszy → najostrożniejszy

- famous → more famous → (the) most famous

sławny → sławniejszy → najświetniejszy

Należy pamiętać, że przymiotniki "clever" i "quiet" stopniujemy przez dodanie końcówek "er" i "est".

Stopniowanie przymiotników przez dodanie "er", "est" lub "more", "most"

Niektóre przymiotniki dwusylabowe mogą być stopniowane przez dodanie końcówek "er" i "est", jak i słów "more", "most".

Wybrane przymiotniki, które mogą być stopniowane w ten sposób:

common, cruel, gentle, handsome, likely, mature, narrow, obscure, pleasant, polite, remote, shallow, simple, stupid, subtle.

Przymiotniki o trzech i więcej sylabach zazwyczaj tworzą stopień wyższy i najwyższy przez dodanie - odpowiednio - słów "more" i "most".

- dangerous → more dangerous → (the) most dangerous

niebezpieczny → bardziej niebezpieczny → najbardziej niebezpieczny

- intelligent → more intelligent → (the) most intelligent

inteligentny → bardziej inteligentny → najbardziej inteligentny

Stopniowanie nieregularne

Należy pamiętać, że istnieje kilka przymiotników, które stopniuje się w sposób nieregularny, to znaczy nie dodaje się do nich końcówek "er"/"est", ani nie stawia się przed nimi słów "more"/"most" Należą do nich: good, bad, little, ill. Stopniujemy je odpowiednio:

- good → better → (the) best

dobry → lepszy → najlepszy

- bad → worse → (the) worst

zły → gorszy → najgorszy

- little → less → (the) least

mały → mniejszy → najmniejszy

- ill → worse → (the) worst

chory → bardziej chory → najbardziej chory

Zmiany w pisowni

Kiedy do formy podstawowej przymiotnika dodajemy końcówki "er"/"est" musimy pamiętać o zmianach w pisowni.

Jeśli przymiotnik jednosylabowy kończy się pojedynczą literą samogłoskową, po której występuje pojedyncza litera spółgłoskowa, wówczas podwajamy literę spółgłoskową. I tak:

- big → **bigger** → (the) **biggest**

duży → większy → największy

- hot → **hotter** → (the) **hottest**

gorący → gorętszy → najgorętszy

Powyzsza zasada nie odnosi się do przymiotników dwusylabowych. I tak:

- common → **commoner** → (the) **commonest**

powszechny → powszechniejszy → najpowszechniejszy

- stupid → **stupider** → (the) **stupidest**

głupi → głupszy → najgłupszy

Jeśli przymiotnik kończy się literą "e", wówczas jest ona odrzucana. I tak:

- wide → **wider** → (the) **widest**

szeroki → szerszy → najszerszy

Jeśli przymiotnik kończy się literą spółgłoskową, po której występuje litera "y", wówczas litera "y" jest zastępowana literą "i". I tak:

- dry → **drier** → (the) **driest**

suchy → suchszy → najsuchszy

Przymiotniki, których zazwyczaj się nie stopniuje

Istnieje grupa przymiotników, których zazwyczaj się nie stopniuje np.: alive, awful, black, boiling, certain, correct, dead, domestic, enormous, environmental, excellent, freezing, furious, gigantic, huge, immediately, impossible, miniscule, mortal, overjoyed, perfect, pregnant, principal, ridiculous, superb, terrible, terrified, unique, unknown, white, whole

Ćwiczenia

- Opisz, co masz na sobie wykorzystując przymiotniki.

English tenses - Czasy gramatyczne

Present Simple

PRESENT SIMPLE

Budowa czasu Present Simple

Zdania twierdzące

Zdania twierdzące tworzymy w następujący sposób:

podmiot + bezokolicznik (forma podstawowa czasownika) + dopełnienie

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

I You We They	like play	volleyball.
He She it	likes plays	

Pytania

Pytania tworzymy w następujący sposób: do/does + podmiot + bezokolicznik (forma podstawowa czasownika)+ dopełnienie

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

Do	I you we they	like play	tennis?
Does	he she (it)		

Przeczenia

Zdania przeczące tworzymy w następujący sposób: podmiot + *don't* lub *doesn't* + bezokolicznik (forma podstawowa czasownika) + dopełnienie

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

I You	do not don't	like play	tennis.
----------	-----------------	--------------	---------

We			
They			
He	does		
She	not		
(It)	doesn't		

Cechy charakterystyczne

Do czasowników zakończonych spółgłoską 'syczącą' tj. *ss, sh, ch, x, o* dodaje się końcówkę '-es' np.

Mike watches television every evening. Susan brushes her teeth three times a day.

Charakterystyczne określenia czasowe

- przysłówki częstotliwości:
 - always, often, seldom/rarely, sometimes, usually, never, hardly ever

- określenia z 'every':
 - every day, every week, every month, every sunday itp.

Zastosowanie

Czas Present Simple **stosowany jest w celu wyrażenia:**

- Czynności wykonywanej regularnie z określoną częstotliwością w ogólnie pojętej teraźniejszości.
 - Czynności będącej formą itp., np.
Water boils at 100 degrees. ; It snows in winter.
 - Stanu lub opinii, np.
I don't agree with you. Sam does not believe in ghosts. How much do you weight?
- Inne czasowniki wyrażające podobne znaczenia to m.in.: *believe, belong to, disagree, feel, hate, have, have to, hope, know, like, look, love, matter, mean, possess, prefer, realise, understand, see, seem, smell, suppose, taste, think, want, weigh, wish.*
- Czas Present Simple stosowany jest także w celu przytoczenia czyjejs wypowiedzi lub myśli, np.
Alan says that he is the best student. Tommy thinks that you are Sam's brother. Patricia believes that she can become famous.
 - Używany jest zamiast czasu Present Continuous z czasownikami opisującymi czynności umysłowe oraz czynności narządów zmysłów: *hear, like, look, love, mind, smell, taste, think, want, wish*, np.
I want to leave earlier today. Monica looks beautiful, doesn't she? Is the meat good? How does it taste?
 - Instrukcji, oficjalnego planu podróży lub wizyty, np.
First, you pour hot water in a jug. Then, you put a tea bag in it. On Monday, we go to Paris and stay there for three days. At six, the minister gives a speech in the Parliament.
 - Opisu wydarzeń historycznych, treści filmu, sztuki lub książki, np.
In the first scene of the film, the old king dies in a battle. In the last chapter, the two friends return home safely.

- Czas Present Simple stosowany jest także w nagłówkach gazet np.
Peace talks begin in the Middle East. All passengers survive a plane crash. A boy of twelve rescues a drowning girl.

- Stosuje się także do interpretacji, relacji lub objaśnienia znaczenia tego co zostało przeczytane, napisane, zaobserwowane lub usłyszane, np.
That explains his disappointment. The book describes the true life of the painter.

Present continuous

PRESENT CONTINUOUS

Budowa

Zdania twierdzące

I	am	travelling going playing
He She (It)	is	
We You They	are	

Końcówka **ing** NIE JEST do wszystkich czasowników!

Pytania

Am	I	travelling going playing
Is	he she (it)	
Are	we you they	

Przeczenia

I	am	not	travelling going playing
He She (It)	is		
We You They	are		

Cechy charakterystyczne

W większości przypadków jeżeli czasownik zakończony jest literą 'e' po dodaniu końcówki '-ing' litera ta jest opuszczana np.

compare - comparing; glare - glaring; stare - staring

Istnieje grupa czasowników kończących się literą 'e', której nie opuszczamy tworząc present participle. Są to m. in.:

age -ageing; agree -agreeing; disagree - disagreeing; dye -dyeing; free - freeing; knee - kneeling
referee -refereeing; singe - singeing; tiptoe - tiptoeing

Jeśli tworzymy present participle czasowników zakończonych literami 'ie' wówczas zastępujemy je literami 'ying':

tie - tying; die - dying; lie - lying

W przypadku czasowników jednosylabowych oraz niektórych dwusylabowych zakończonych spółgłoską przed którą znajduje się samogłoska, po dodaniu końcówki '-ing' spółgłoska ta ulega podwojeniu np.

set - setting nod - nodding control - controlling

Charakterystyczne określenia czasowe

- now
- at the moment
- at present
- nowadays
- today
- this month
- this week
- tonight

Zastosowanie

Czas Present Continuous **stosowany jest w celu wyrażenia:**

1. Czynności trwającej obecnie. Czynność taka może dodatkowo być określona wyrażeniem czasowym 'now', 'at the moment', 'at the present moment' np.
I am listening to classical music at the moment. Are the children playing in the park now? Where is he going right now?
2. Czynności wykonywanej obecnie, choć niekoniecznie w momencie, gdy o niej mówimy np.
We are driving to the seaside, but we have stopped for lunch. Michael is cutting the grass in the garden this morning. Many species of animals are dying out.
3. Czynności wykonywanej w określony sposób tymczasowo lub w drodze wyjątku np.
Only this month, we are working till six... We're cutting the prices this week.
4. Czas Present Continuous może być stosowany z czasownikami opisującymi zachodzące zmiany lub trwające procesy dla podkreślenia ich ciągłości np.
Times are changing and so are people. The water in the river is getting dirtier and dirtier.
5. Present Continuous jest często stosowany z przysłówkami: always, constantly, continually lub forever dla podkreślenia czynności powtarzającej się. Zastosowanie to często dotyczy czynności, która może być irytująca dla osoby opisującej ją i dlatego tak wyrażone znaczenie może mieć zabarwienie niezadowolenia lub krytyki np.
You are always forgetting to lock the door. My old car is continually giving me trouble. Why are the neighbours children always screaming?

6. Czynności zaplanowanej w nieodległej przyszłości. Używając czas Present Continuous w tym znaczeniu należy pamiętać o konieczności zastosowania wyrażenia czasowego określającego czas wykonania danej czynności. W przeciwnym razie może ona zostać zinterpretowana jako czynność trwająca w chwili obecnej np.
What are you doing this evening? I am going to the cinema. The Parkers are visiting us tomorrow. We are leaving soon.

Present perfect

PRESENT PERFECT

Budowa

Zdania twierdzące

Zdania w czasie Present Perfect tworzymy za pomocą czasownika *have/has* i trzeciej formy czasownika.

Trzecią formę czasowników regularnych tworzymy przez dodanie *-ed* do czasownika w bezokoliczniku. Tabela z czasownikami nieregularnymi znajduje się TUTAJ.

I You We They	have 've	finished the letter. bought a new shirt. had a shower.
He She (It)	has 's	been in America.

Pytania

Have/has łąduje na początku.

Have	I you we they	finished the letter, yet? bought a new shirt, yet? had a shower, yet?
Has	he she (it)	been in America, yet?

Przeczenia

I You We They	have not haven't	finished the letter. bought a new shirt. had a shower.
He She (It)	has not hasn't	

		been in America.
--	--	-----------------------------

Cechy charakterystyczne

Swoim znaczeniem czas Present Perfect obejmuje zarówno przeszłość, jak i teraźniejszość. Stanowi on formę pośrednią pomiędzy obydwoma czasami, gdyż wyrażając czynność dokonaną wskazuje on na skutek, jaki czynność ta wywiera w teraźniejszości

Charakterystyczne określenia czasowe

- since
- for
- just
- yet
- already
- ever
- recently
- so far
- lately
- how many
- never
- still

Zastosowanie

Czas present perfect **łączy przeszłość z teraźniejszością**. Używamy go w następujących przypadkach.

1. Czynności dopiero co zakończonej, której skutki trwają lub są zauważalne. Przysłówek 'just - właśnie' często wykorzystywany jest w tym użyciu czasu Present Perfect np.
I have just brushed my teeth. They have just returned from school.
2. Czynności zakończonej, której czas wykonania nie jest określony, gdyż istotny jest sam fakt, że dana czynność została wykonana np.
We have bought the tickets. I have forgotten to mail your letters.
3. Czynności dokonanej w czasie przeszłym - nieokreślonym, której skutki nadal trwają lub są zauważalne np.
Nigel has broken his leg - He's wearing it in plaster. Eva has lost her key. - She cannot open the door.
4. Czynności dokonanej w trwającym jeszcze przedziale czasowym np.
*We have met three times **this month**. The Browns have gone abroad twice **this year**.*

Takim przedziałem czasowym może być także etap całego życia np.

This director has made a lot of good films. (He's still alive and continues making films.) That director made a lot of bad films. (He's dead or retired.)

Aby wyrazić trwający przedział czasowy stosuje się szereg przysłówków obejmujących swym znaczeniem czas przeszły i teraźniejszy **always, ever, lately, often, never, recently** np.

Have you ever eaten snails? I have always wanted to visit Vatican. The neighbour has never said a word to me. Jenny has worked as a secretary her whole life.

Takie użycie czasu Present Perfect zakłada, że czynność jest nadal wykonywana. Jeżeli została ona jednak definitywnie zakończona należy zastosować czas Past Simple !

5. Stosując przysłówki already - 'już' lub yet - 'już/jeszcze' można określić, czy dana czynność została dokonana z pewnym skutkiem do chwili obecnej. Przysłówek already jest stosowany w pytaniach i twierdzeniach, zaś przysłówek yet występuje w pytaniach i przeczeniach np.
Have you packed your suitcase yet? No. I haven't packed it yet. Has she done the shopping yet? Yes, she has already done it.

 6. Czynności nadal wykonywanej - trwającej od ściśle określonego momentu w przeszłości lub czynności wykonywanej przez określoną długość czasu aż do chwili obecnej. W tym znaczeniu czas Present Perfect występuje z przyimkami: **for** - przez, od jakiegoś czasu - określa jak długo; **since** - od - określa od kiedy np.
I have lived in the village for twelve years. We have known the Parkers for many years. Sarah has played on the piano since she was ten.

 7. Używając czasu Present Perfect oraz przyimków 'for' lub 'since' można wyrazić czynność dosłownie trwającą od przeszłości do chwili obecnej np.
We have talked for ten minutes now. They have waited for you since ten o'clock

 8. Jednakże dosłowną ciągłość danej czynności najczęściej wyraża się przy użyciu czasu Present Perfect Continuous. Present Perfect natomiast częściej wyraża czynność wykonywaną z określoną regularnością np.
I have met Rachel several times since October. We have changed our holiday plans six times so far.

 9. Należy pamiętać, że pytając o długość trwania - wykonywania czynności od czasu przeszłego do chwili obecnej używa się Present Perfect nie Present Simple np.
How long have they been married? How long has Eric dated your sister?

 10. Przysłówki always, frequently, often lub never mogą być użyte z czasem Present Perfect dla podkreślenia, jak często dana czynność była wykonywana od określonej lub nieokreślonej przeszłości do chwili obecnej np.
I have always loved you and I always will. We've gone fishing every morning since we came here. Mr Barnes has often had a stomachache since he left hospital.
- Powyższe zastosowanie przysłówka never może sugerować zmianę określonej sytuacji np.
The meat is delicious. I've never eaten anything like that. This is my first time in Lisbon. I've never been here before.

Present perfect continuous

PRESENT PERFECT CONTINUOUS

Budowa

Zdania twierdzące

I You We They	have	been	walking going playing
He She (It)	has		

Pytania

Pytania tworzymy w następujący sposób: have/has + podmiot + **been** + bezokolicznik + **ing** Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

Have	I you we they	been	walking going playing
Has	he she (it)		

Przeczenia

Zdania przeczące tworzymy w następujący sposób: podmiot + have/has + not + **been** + bezokolicznik + **ing** Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

I You We They	have not haven't	been	walking going playing
He She (It)	has not hasn't		

Cechy charakterystyczne

Charakterystyczne określenia czasowe

- for
- since
- all day/morning/evening etc

Czasowniki **nie występujące** w czasie Present Continuous nie są także używane w czasie Present Perfect Continuous. Do grupy tej należą między innymi czasowniki:

believe, belong to, cost, depend, disagree, doubt, feel, guess, hate, have, have to, hope, know, like, look, love, matter, mean, possess, prefer, realise, understand, see, seem, smell, suppose, taste, think, want, weigh, wish

Zastosowanie

Czas PRESENT PERFECT CONTINUOUS **stosowany** jest **w celu wyrażenia:**

1. czynności rozpoczętej w przeszłości, a która jest wykonywana nieprzerwanie do chwili obecnej. Określając długość trwania takiej czynności posługujemy się przyimkami 'for - przez, od' oraz 'since - od' - podobnie jak w czasie Present Perfect np.
The children have been watching cartoons since morning. We have been waiting for the doctor for two hours. Tina has been reading books all night.
2. czynności trwającej, zakończonej przed chwilą. Efekty takiej czynności trwają lub są zauważalne w teraźniejszości np.
I have been working all day. - I'm really tired. You have been walking in the rain. - Your shoes are wet.
3. Wyrażenia czasowe z 'for' lub 'since' nie są wymagane w zdaniu jeżeli używając czasu Present Perfect Continuous wyrażamy czynność trwającą bez przerwy od przeszłości do chwili obecnej np.
We have been walking so long. The managers have been discussing some important matters.

Podobne znaczenie wyrażone w czasie Present Perfect wymaga jednak zwrotu czasowego dla podkreślenia jej ciągłości np.

We have walked for ten minutes. The managers have discussed some important matters since morning.

Past simple

PAST SIMPLE

Budowa

Zdania twierdzące

Zdania twierdzące tworzymy w następujący sposób: Podmiot + 2 forma (nieregularne) *lub* -ed + dopełnienie.

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

I You We They He She (It)	watch ed play ed	tennis	yesterday. last week.
---	-----------------------------------	--------	--------------------------

Pytania

Pytania tworzymy w następujący sposób: **did** + podmiot + bezokolicznik (forma podstawowa czasownika)

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

Did	I you we they he she (it)	play like watch	tennis	yesterday? last week?
-----	---	-----------------------	--------	--------------------------

Przeczenia

Zdania przeczące tworzymy w następujący sposób: podmiot + **didn't** + bezokolicznik (forma podstawowa czasownika)

Zrozumienie tego ułatwi nam tabelka:

I You We They He She (It)	did not didn't	play like	tennis	last week. yesterday.
---	-------------------	--------------	--------	--------------------------

Cechy charakterystyczne

Charakterystyczne określenia czasowe

Ogólnie to używamy gdy mamy **konkretną** datę/godzinę/porę itp. (Uwaga wyjątki poniżej - punkt nr 4)

- last
 - month, week, year...

- ... ago
 - two years ago, four years ago...

- hours
 - at seven pm., at 5 o'clock...

- konkretne daty
 - 15.07.1410r. 01.09.1939r. itp.

- yesterday

Zastosowanie

Czas Past Simple **stosowany** jest **w celu wyrażenia:**

1. Czynności dokonanej, zakończonej w czasie przeszłym określonym przez wyrażenie czasowe np.
We bought the house in 1996. Did your sister go to school yesterday?

2. Czynności wykonywanej regularnie lub przez pewien okres czasu w przeszłości np.
We always went fishing on Saturdays. They lived here ten years ago. He never liked meat.

3. Pytania o czas wykonania - zakończenia danej czynności np.
When did Adam write his letter? When did you go to a disco last time?

4. Czynność dokonana wyrażona w czasie Past Simple nie wymaga jednak precyzyjnego określenia czasowego jeżeli oczywiste jest dla mówiącego, iż czynność dotyczy przeszłości np.
Simon phoned from New York. I did not like sweets as a child.

5. Do narracji, jeżeli opowiadane czynności miały miejsce w przeszłości i nie mają związku z teraźniejszością. Zastosowanie to dotyczy zarówno czynności pojedynczych, jak i wykonywanych przez dłuższy czas np.
It was about ten p.m. Ann went out of her house and locked the door. She looked around and saw that there was nobody in the street. It was quite dark. Suddenly, she heard a strange noise. After a few seconds someone

screamed again. She got really scared. She returned home and phoned the police.

Past continuous

PAST CONTINUOUS

Budowa

Zdania twierdzące

I He She It	was	travelling going playing
We You They	were	

Pytania

Was	I he she (it)	travelling going playing
Were	we you they	

Przeczenia

I He She (It)	was	not	travelling going playing
We You They	were		

Cechy charakterystyczne

W większości przypadków jeżeli czasownik zakończony jest samogłoską 'e' po dodaniu końcówki '-ing' samogłoska ta jest opuszczana np.

compare - comparing; glare - glaring; stare - staring

W przypadku czasowników jednosylabowych oraz niektórych dwusylabowych zakończonych spółgłoską przed którą znajduje się samogłoska, po dodaniu końcówki '-ing' spółgłoska ta ulega podwojeniu np.

set - setting nod - nodding control - controlling

Charakterystyczne określenia czasowe

- while - podczas gdy
- Niektóre czasowniki opisujące stan, opinię lub wrażenie (state verbs) nie są zwykle stosowane w czasie Past Continuous. Do grupy tej należą m.in.: **believe, belong to, cost, depend, disagree, doubt, feel, guess, hate, have, have to, hope, know, like, look, love, matter, mean, possess, prefer, realise, understand, see, seem, smell, suppose, taste, think, want, weigh, wish.**

Zastosowanie

Czas Past Continuous **stosowany jest w celu wyrażenia:**

1. Czynności trwającej w ściśle określonym momencie, w czasie przeszłym np.

I was watching the News at seven p.m. yesterday. The baby was sleeping when I came home. We were eating breakfast at eight.

Takie użycie czasu Past Continuous zakłada, iż wykonywanie danej czynności rozpoczęto przed określonym momentem i kontynuowano ją w dalszym ciągu np.

Janice was talking on the phone, when I came into her office.

2. Czynności wykonywanej przez dłuższy określony okres czasu np.

We were playing cards all evening. The fans were cheering during the game. Between two and three p.m. we were sitting in the cafe.

3. Dwóch lub więcej czynności, które trwały jednocześnie w danym momencie lub czasie w przeszłości. Tak wyrażone czynności często połączone są spójnikiem 'while - podczas gdy' np.

Our baby was sleeping while we were driving home. While I was reading a book, Alice was doing her homework

4. czynności tymczasowej wykonywanej przez określoną długość czasu np.

Tom was waiting for you from one till two p.m. I was repairing the roof all afternoon.

5. Zmian zachodzących nieprzerwanie w czasie przeszłym np.

The students were getting more and more disappointed. The patient was getting better and better.

6. Czynności zaplanowanej w przyszłości wyrażonej z perspektywy czasu przeszłego np.

We couldn't visit you in the evening because we were going to the cinema. Tom was getting up early. That's why he needed more sleep.

7. Stosując przysłówki **always, constantly, continually** lub **forever** z czasem Past Continuous można opisać czynność powtarzającą się. Zastosowanie to często dotyczy czynności, która była irytująca dla osoby opisującej ją, i dlatego tak wyrażone znaczenie może mieć zabarwienie niezadowolenia lub krytyki np.

As a child, Mike was always screaming. Our neighbour's dog was continually howling at night.

Past perfect

PAST PERFECT SIMPLE

Budowa

Zdania twierdzące

Podmiot + **had** + 3 forma

I He She (It) We You They	had	watched gone played
---	-----	----------------------------------

Pytania

Had	I he she (it) we you they	watched gone played
-----	---	----------------------------------

Przeczenia

I He She (It) We You They	had not hadn't	watched gone played
---	----------------------	----------------------------------

Cechy charakterystyczne

Charakterystyczne określenia czasowe

- before - przed, zanim
- when - kiedy (np. coś się działo)
- after - po

- as soon as - gdy tylko (kiedy tylko)
- by the time - do czasu
- till / until
- for - przez
- since - od

Zastosowanie

Czas PAST PERFECT **stosowany jest w celu wyrażenia:**

1. Czas Past Perfect określany jest mianem czasu **zaprzęsłego**, gdyż wyraża czynność dokonaną wcześniej w przeszłości niż inna czynność dokonana stanowiąca punkt odniesienia np.
The Browns moved to the place where their relatives had lived. I had worked in the factory for ten years before it was closed down.
2. Przyimek 'before - przed, zanim' stosowany jest przy wyrażaniu zależności czasowej np.
Before we left home, we had eaten a good meal. I had cleaned my room before my parents returned home.
3. Relację czasową , które podkreślają, iż jedna czynność została definitywnie zakończona zanim nastąpiła kolejna np.
When I had written my homework, I went out to play. As soon as I had written the test, I left the classroom. After she had left hospital, Mrs Walton returned to work. By the time I reached the nearest town, I had run out of petrol.
4. Przyimki **till / until** występują z czasem Past Perfect dla określenia momentu definitywnego zakończenia czynności zaprzęsłej np.
The poor mother didn't stop crying until her baby had been found safe. I waited for my wife till she had done her shopping in the store.
5. W zdaniach z czasem Past Perfect stosowane są przyimki **for** oraz **since** definiujące długość trwania czynności 'zaprzęsłej' np.
Alex had lived abroad for ten years when he decided to return home. Sue had been sad since she arrived but when I told the joke she began to laugh.

Past perfect continuous

PAST PERFECT CONTINUOUS

Budowa

Zdania twierdzące

Podmiot + **had** + been + czasownik z **ingiem**.

I	had	been	watching going playing
He			
She			
(It)			
We			
You			
They			

Pytania

Had	I	been	watching going playing
	he		
	she		
	(it)		
	we		
	you		
they			

Przeczenia

I	had not hadn't	been	watching going playing
He			
She			
(It)			
We			
You			
They			

Cechy charakterystyczne

Podobnie jak Past Perfect wyraża czynność *zaprzeszłą* czyli wykonywaną wcześniej niż inna czynność dokonana, będąca punktem odniesienia.

Charakterystyczne określenia czasowe

Podobnie jak w przypadku innych czasów z grupy Continuous, czasowniki opisujące stan, opinię lub wrażenie **nie są stosowane** w czasie Past Perfect Continuous. Do grupy tej należą czasowniki: *believe, belong to, cost, depend, disagree, doubt, feel, guess, hate, have, have to, hope, know, like, look, love, matter, mean, possess, prefer, realise, understand, see, seem, smell, suppose, taste, think, want, weigh, wish*

Zastosowanie

Czas PAST PERFECT CONTINUOUS **stosowany** jest w **celu wyrażenia:**

1. Czas Past Perfect Continuous może wyrażać czynność, która wykonywana była nieprzerwanie do momentu, gdy nastąpiła inna czynność w czasie przeszłym. Oznacza to, iż czynność ta mogła być wykonywana nadal lub została zakończona przed momentem odniesienia.

We had been dancing when the lights went off.

W powyższym znaczeniu czynność 'zaprzeszła trwająca' może być określona wyrażeniem czasowym z przyimkiem 'for' lub 'since' np.

I had been sleeping for two hours before the noises woke me up. We had been waiting for Tom since morning when he finally arrived at two p.m.

2. Długość trwania czynności 'zaprzeszłej' nie musi jednakże być zdefiniowana. W takim przypadku zdanie może wskazywać na ewentualne skutki określonej czynności zauważalne w momencie odniesienia np.

I was very tired. I had been working hard. The streets were full of water. It had been raining heavily.

3. Czas Past Perfect Continuous nie występuje w pojedynczym zdaniu opisującym czynność trwającą wykonywaną w przeszłości. Występuje on w szerszym kontekście, w którym następuje cofnięcie perspektywy czasowej np.

One of the guests arrived late. The official ceremony had already ended. By that time, the President had made his speech and everyone had gone out to the garden where the unofficial part of the meeting was about to begin.

4. Chcąc podkreślić ile razy dana czynność 'zaprzeszła' została powtórzona w danym okresie czasu lub do danej chwili w czasie przeszłym należy użyć Past Perfect, nie Past Perfect Continuous np.

Before I finally found a job, I had had twelve interviews. Bob had read the note three times before he understood it.

Future simple

FUTURE SIMPLE

Budowa

Zdania twierdzące

Podmiot + **will** + bezokolicznik

I He She (It) We You They	will	watch go play
---	------	---------------------

Pytania

Will na początek

Will	I he she (it) we you they	watch go play
------	---	---------------------

Przeczenia

I He She (It) We You They	will not won't	watch go play
---	-------------------	---------------------

Cechy charakterystyczne

Jest również operator **shall**, który pojawia się niekiedy w języku formalnym w pierwszej osobie liczby pojedynczej i mnogiej. Operator **will** jest jednak formą najbardziej powszechną, występującą przy każdej osobie.

Charakterystyczne określenia czasowe

- next...(np.monday)
 - week
 - day
 - year
- in two years
- in the future
- tomorrow
- Daty w przyszłości:
 - in 2019, 2100, 2800

Zastosowanie

Czas Future Simple **używany jest w celu wyrażenia:**

1. Czynności, która według opinii osoby mówiącej nastąpi w określonym czasie przyszłym. Znaczenie wyrażone przez czas Future Simple bliskie jest przypuszczeniu lub założeniu wynikającemu z domniemanego biegu wydarzeń. Dlatego zdanie w czasie Future Simple jest często poprzedzone frazą typu: **I think / guess / believe / suppose / expect / hope** np.
We expect that our son will pass the exam. I think it will rain tomorrow.
2. Znaczenie wyrażone w czasie Future Simple nie oznacza czynności zaplanowanej. Jest ono jedynie wyrażeniem przewidywanego biegu wydarzeń w czasie przyszłym. Przewidywanie takie może jednakże wynikać z faktów, które uzasadniają jego prawidłowość np.
It will rain when we arrive. (It always rains there at this time of the year.) Tomorrow at ten, I will be at school. (I am always at school at this time.)
3. Czynności, która nastąpi w czasie przyszłym jako efekt działania rutynowego lub stanu, który powtarza się niezależnie od woli osoby mówiącej np.
The clock will strike at midnight. These trees will grow very slowly. Tomorrow, I will get up at seven as usual.
4. Czynności, która nastąpi jako efekt właśnie podjętej decyzji, wyrażającej chęć lub wolę mówiącego np.
I can't find my keys - I will open the door for you. I don't know how to do this exercise - I will help you.
5. Forma przecząca **won't** może wyrażać niechęć lub odmowę wykonania czynności np.
Jack says he won't go to the party. (He doesn't like parties.) I won't answer your question. (It is private.)
6. Czas Future Simple występuje w zdaniach warunkowych typu I oraz w zdaniach czasowych np.
If you don't put on your raincoat, you will get wet. As soon as I get back home, I will contact my doctor.
7. Future Simple może także wyrażać przypuszczenie odnoszące się do chwili obecnej np.
Who's that girl by Adam's side? That will be his girlfriend 'I can't find my car keys. The children will have them.

Future continuous

FUTURE CONTINUOUS

Budowa

Zdania twierdzące

podmiot + **will** + be + czasownik z końcówką -ing

I	will shall	be	watching going playing
He			
She			
(It)			
We			
You			
They			

Zdania przeczące

podmiot + **will** (lub **shall**) + **not** (**won't**, **shan't**) + **be** + czasownik z **-ing**

I	will not (won't) shall not (shan't)	be	watching going playing
You			
He			
She			
It			
We			
You			
They			

Zdania pytające

will (lub **shall**) + podmiot + **be** + czasownik z **-ing**

will shall	I	be	watching going playing	?
	You			
	He			
	She			
	It			
	We			
You				
They				

Zastosowanie

Czasu FUTURE CONTINUOUS używamy, gdy mówimy o:

1. Czynnościach ciągłych w przyszłości

I will be lying on a beach this time tomorrow.

1. Zaplanowanych czynnościach w przyszłości

I will be meeting them next week.

1. Czynnościach, które dzieją się zawsze w określonym czasie

Will you be spending your holidays in the mountains as usual this year?

Future perfect

Future Perfect - czas gramatyczny w języku angielskim, tłumaczony na język polski jako *czas przyszły dokonany*.

FUTURE PERFECT SIMPLE

Budowa

Zdania twierdzące

podmiot + "will have" + III forma czasownika (dla czasowników regularnych: czasownik z końcówką -ed", dla nieregularnych - odpowiednia forma)

I He She (It) We You They	will have	finished	this book by the end of the week.
---	--------------	----------	---

Zdania przeczące

podmiot + "will not (won't)" + have + III forma czasownika

I He She (It) We You They	will not (won't)	have	finished	this book by the end of the week.
---	------------------------	------	----------	---

Zdania pytające

"will" + podmiot + "have" + czasownik w III formie + reszta zdania (z opuszczeniem części, o którą pytamy)

Will	I He She (It) We You They	have	finished	this book by the end of the week.
------	---	------	----------	---

Zastosowanie

Czas ten służy do wypowiedziania się o czynnościach, które zakończą się przed określonym czasem w przyszłości

I will have repaired my car by the summer.

Future perfect continuous

Future Perfect Continuous - czas gramatyczny w języku angielskim tłumaczony na język polski jako *przyszły dokonany ciągły*.

Budowa

Czas ten składa się z trzech czasowników posiłkowych: **will**, **have** i **been**, po których następuje czasownik główny z końcówką **-ing**.

- Tom **will have been writing** the composition for two hours by then.

Do tej pory upłyną dwie godziny, odkąd Tomek pisze wypracowanie.

- In September I **will have been learning** English for five years.

We wrześniu upłynie pięć lat, odkąd uczę się angielskiego.

Zdania przeczące:

Aby utworzyć zdanie przeczące, do pierwszego czasownika posiłkowego **will** dodaje się słowo **not**.

- He **will not have been writing** the composition by then.

On nie będzie pisał wypracowania do tej pory.

- In September I **will not have been learning** English for five years.

We wrześniu nie minie pięć lat odkąd ucze się angielskiego.

Zdania pytające:

Aby utworzyć zdanie pytające pierwszy czasownik posiłkowy **will** stawia się przed podmiotem zdania.

- **Will he have been writing** the composition by then?

Czy do tej pory będzie pisał wypracowanie?

- How long **will you have been learning** English in September?

Jak długo będziesz uczył się angielskiego we wrześniu?

Zastosowanie

Future Perfect Continuous stosujemy jeśli chcemy wyrazić, że w pewnym okresie w przyszłości jakaś czynność będzie trwać przez pewien określony czas. Używając tego czasu, podkreślamy trwanie czynności, o której mówimy. Konieczne jest podanie dwóch określeń czasowych.

- **In 2007** we will have been living in Bristol **for two years**.

W 2007 roku miną dwa lata, odkąd mieszkamy w Bristolu.

- **By the time you come home**, I will have been writing the composition **for two hours**.

Do czasu, kiedy wrócisz do domu, będę pisał wypracowanie od dwóch godzin.

Uwagi

- *Future Perfect Continuous* jest raczej rzadko używany.
- Nie tworzą go czasowniki zwane stative verbs.
- Nie ma on zwykle strony biernej.

Future simple in the past

Future simple in the past - czas przyszły prosty w przeszłości.

Budowa

Czas ten składa się z 1 czasownika posiłkowego: **would**, po którym następuje bezokolicznik

- Tom would dream about the next day. - Tomek śniłby o dniu jutrzejszym.
- He would do that, but he did not. - On mógł to zrobić, ale nie zrobił.

Zdania przeczące:

Aby je utworzyć do czasownika posiłkowego dodajemy **-not**

- He would not dream about the next day. - On nie śniłby o dniu jutrzejszym.

Zdania pytające:

Tworzymy je jak zdania twierdzące, tylko że w szyku przestawnym

- Would he dream about the next day? - Czy on śniłby o dniu jutrzejszym?

Zastosowanie

Czas ten stosujemy jeśli chcemy wyrazić, że ktoś coś robił w przeszłości, ale to pośrednio lub bezpośrednio dotyczyło przyszłości.

Future continuous in the past

Z czasu **Future continuous in the past** korzystamy, gdy:

- chcemy powiedzieć, że jakaś czynność w przeszłości miała trwać przez jakiś czas w przyszłości, (np. You were sure that You would be learning hard the following week. – Byłeś pewien, że w następnym tygodniu będziesz się ciężko uczyć).
- w mowie zależnej, gdzie zastępuje czas Future Continuous, (np. She told us that he would be flying to Los Angeles at two p.m. – Powiedziała nam, że o drugiej po południu będzie leciał do Los Angeles).

Jak również w II okresie warunkowym lub mieszanym (np. If I had a car I would be going to my friend now. – Gdybym miał samochód, jechałbym teraz do mojego przyjaciela).

Budowa zdania

Zdanie twierdzące w czasie Future Continuous in the Past nie łatwo dobrze skonstruować. Składnia:

Podmiot + would (should) + be + czasownik z końcówką „ing” + reszta zdania

Aby utworzyć przeczenie, słowo *not* stawiamy po *would*. W mowie potocznej można zastosować skrót (*wouldn't*). Aby utworzyć w pytaniu, stosujemy inwersję, czyli zamieniamy miejsce *would*, *by* te było przed podmiotem.

Future perfect in the past

FUTURE PERFECT SIMPLE in the PAST, czyli czas przyszły w przeszłości zakończony jest stosowany, gdy mówimy o:

- czynności, która w przeszłości traktowana była jako przyszła i która miałyby się zakończyć przed pewnym momentem w przyszłości, np: *She said (that) it would have been done by morning.* (Powiedziała, że to będzie zrobione do południa.)
- czynności w zdaniach warunkowych (w trzecim typie zdań warunkowych), np. *If she had come earlier, the project would have been finished* (Gdyby ona przyszła wcześniej, to projekt byłby już ukończony).

Rozdział 5

Appendices - załączniki

A2: Irregular verbs - czasowniki nieregularne.

Irregular verbs - Czasowniki nieregularne

Czasowniki nieodmieniające się przez końcówkę '-ed'

Oto tabelka przedstawiająca te czasowniki (uwaga, lista może być niepełna):

infinitive (bezokolicznik)	past tense (2 forma)	past participle (3 forma)	polski odpowiednik (w bezokoliczniku)
abide	abode	abode	mieszkać; znosić; przestrzegać (czegoś)
arise	arose	arisen	powstać
awake	awoke	awoke, awakened	przebudzić się, budzić
be	was, were	been	być
bear	bore	born	nieść, ponosić, znosić
beat	beat	beaten	bić
become	became	become	stawać się
befall	befell	befallen	trafić się
beget	begot	begot, begotten	począć
begin	began	begun	zaczynać (się)
behold	beheld	beheld	patrzeć
bend	bent	bent	zginać
bereave	bereft	bereft	pozbawiać
beseech	beseached, besought	beseached, besought	brać
bet	bet	bet	zakładać się
bestride	bestrode	bestriden	dosiąść
betake	betook	betaken	udać się
bid	bid	bid	licytować
bind	bound	bound	wiązać
bite	bit	bitten	gryźć

bleed	bled	bled	krwawić
blow	blew	blown	dmuchać
break	broke	broken	łamać, rozbić
breed	bred	bred	hodować
bring	brought	brought	przynosić
broadcast	broadcast	broadcast	transmitować
build	built	built	budować
burn	burnt/burned	burnt/burned	palić (się)
burst	burst	burst	pękać
buy	bought	bought	kupować
can	could	-	móc, potrafić
cast	cast	cast	rzucać
catch	caught	caught	łapać
chide	chid	chid/chidden	strofować
choose	chose	chosen	wybierać
cleave	cleft/clove	cleft/cloven	rozłupywać
cling	clung	clung	lgnąć
clothe	clad/clothen	clad/chothen	ubierać
come	came	come	przychodzić, przybywać
cost	cost	cost	kosztować
creep	crept	crept	pełzać
crow	crew/crowed	crowed	krakać
cut	cut	cut	ciąć
do	did	done	robić
draw	drew	drawn	rysować
dream	dreamt/dreamed	dreamt/dreamed	śnić, marzyć
drink	drank	drunk	pić
drive	drove	driven	jechać, prowadzić samochód
dwell	dwelt	dwelt	mieszkać (nie w mówionym)
eat	ate	eaten	jeść

fall	fell	fallen	upadać
feed	fed	fed	karmić
feel	felt	felt	czuć
fight	fought	fought	walczyć
find	found	found	znaleźć
forgive	forgave	forgiven	przebaczać
fly	flew	flown	latać
forget	forgot	forgotten	zapominać
freeze	froze	frozen	zamrażać
get	got	got	dostawać
give	gave	given	dawać
go	went	gone	iść
grow	grew	grown	rosnąć
hang	hung	hung	wieszać
have	had	had	mieć
hear	heard	heard	słyszeć
hide	hid	hidden	ukrywać się
hit	hit	hit	uderzać
hold	held	held	trzymać
hurt	hurt	hurt	ranić
keep	kept	kept	trzymać
know	knew	known	wiedzieć, znać
lay	laid	laid	kłaść
lead	led	led	prowadzić
learn	learnt	learnt	uczyć się
leave	left	left	opuszczać, wyjeżdżać
lend	lent	lent	pożyczyć
let	let	let	pozwolić
lie	lay	lain	leżeć
lie	lied	lied	kłamać
light	lit	lit	zapalać
lose	lost	lost	gubić, zgubić

make	made	made	robić
mean	meant	meant	znaczyć; mieć na myśli
meet	met	met	spotykać, poznawać
pay	paid	paid	płacić
put	put	put	kłaść, położyć
read	read	read	czytać
ride	rode	ridden	jeździć
ring	rang	rung	dzwonić
rise	rose	risen	podnosić się
run	ran	run	biec
say	said	said	mówić, powiedzieć
see	saw	seen	widzieć, zobaczyć
sell	sold	sold	sprzedać
send	sent	sent	wysłać
set	set	set	umieszczać, zachodzić (coś)
shake	shook	shaken	potrzęsnać
shine	shone	shone	świecić
shoot	shot	shot	strzelać
show	showed	shown	pokazać
shut	shut	shut	zamykać
sing	sang	sung	śpiewać
sink	sank	sunk	tonąć
sit	sat	sat	siedzieć
sleep	slept	slept	spać
smell	smelt/smelled	smelt/smelled	wąchać
speak	spoke	spoken	mówić
speed	sped	sped	mknąć
spell	spelt/spelled	spelt/spelled	literować
spend	spent	spent	spędzać, wydawać

spill	spilt	spilt	rozlewać
split	split	split	rozdzielać
spoil	spoilt/spoiled	spoilt/spoiled	psuć
stand	stood	stood	stać
steal	stole	stolen	kraść
stick	stuck	stuck	utkwić
strike	struck	struck	strajkować
sweep	swept	swept	zamiatać
swim	swam	swum	pływać
take	took	taken	brać
teach	taught	taught	uczyć
tear	tore	torn	rwać
tell	told	told	powiedzieć
think	thought	thought	sądzić, myśleć
throw	threw	thrown	rzucić
understand	understood	understood	rozumieć
wake up	woke up	woken up	budzić się
wear	wore	worn	nosić
weep	wept	wept	plakać
win	won	won	wygrywać
write	wrote	written	pisać

Zobacz też

- Aneks:Język angielski - czasowniki nieregularne na Wikisłowniku

A3: Idiomy

A

- **a bad workman always blames his tools** – zły baletnicy przeszkadza nawet rąbek od spódnicy
- **a bird in the hand is worth two in the bush** – lepszy wróbel w garści, niż gołąb na dachu
- **a cold fish** – niewrażliwa osoba
- **a drowning man will clutch at a straw** – tonący brzytwy się chwyta
- **a friend in need is a friend indeed** – prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie
- **a hard nut to crack** – twardy orzech do zgryzienia
- **a little bird told me** – obilo mi się o uszy
- **a piece of cake** – bułka z masłem
- **a slip of the tongue** – przejęzyczenie
- **a storm in a teacup** – burza w szklance wody
- **all that glitters is not gold** – nie wszystko złoto co się świeci
- **as clear as a day** – jasne jak słońce
- **as deaf as a post** – głuchy jak pień
- **as pale as death** – bład jak ściana
- **at first sight** – na pierwszy rzut oka
- **at the eleventh hour** – w ostatniej chwili

B

- **be behind the times** – być staroświeckim
- **be in chains** – być w niewoli
- **be in the air** – nierealne
- **be in the red** – mieć debet
- **be on a wild-goose chase** – porywać się z motyką na słońce
- **be over the moon** – być w siódmym niebie
- **be worlds apart** – bardzo się różnić
- **beat about the bush** – owijać w bawełnę
- **beat the bishop** – walić konia
- **beauty is in the eye of the beholder** – piękno jest kwestią gustu
- **beauty is only skin deep** – pozory mylą
- **better be safe than sorry** – żeby kózka nie skakała, to by nóżki nie złamała
- **between the devil and the deep blue sea** – między młotem a kowadłem
- **bone of contention** – kość niezgody
- **burn the midnight oil** – pracować po nocach
- **by heart** – uczyć się na pamięć
- **by the book** – zgodnie z zasadami

C

- **call a spade a spade** – nazywać rzeczy po imieniu
- **catch somebody red handed** – złapać kogoś na gorącym uczynku
- **change a fly into an elephant** – robić z igły widły
- **come to light** – wyjść na jaw
- **come to terms with** – pogodzić się
- **curiosity killed the cat** – ciekawość to pierwszy stopień do piekła

D

- **don't count your chickens before they hatch** – nie chwalić dnia przed zachodem słońca
- **don't judge a book by its cover** – nie sądzić książki po okładce
- **drop in the ocean** – kropla w morzu

E

- **experience is the best teacher** – uczyć się na własnych błędach

F

- **find one's level** – znaleźć swoje miejsce
- **first and foremost** – nade wszystko
- **from scratch** – od zera
- **from top to toe** – od stóp do głów

G

- **get a bad name** – utracić reputację
- **get down to the business** – przejść do sedna sprawy
- **green with envy** – zielony z zazdrości

H

- **have a big mouth** – być plotkarzem
- **have a narrow escape** – o mały włos
- **have a sweet tooth** – mieć słabość do słodczy
- **have green fingers** – dobrze zajmować się roślinami
- **hit the roof** – wkurzyć się
- **hope springs eternal** – nadzieja jest wieczna

I

- **if my aunt had been a man, she'd have been my uncle** – gdyby babcia miała wąsy, to by była dziadkiem
- **in black and white** – czarno na białym
- **in Rome do as Rome does** – jeśli wlażesz między wrony, musisz krakać jak i one
- **in vain** – na próżno
- **in writing** – na piśmie
- **it is rumoured that** – chodzą słuchy, że
- **it never rains but it pours** – nieszczęścia chodzą parami
- **it rains cats and dogs** – leje jak z cebra

K

- **kill two birds with one stone** – upiec dwie pieczenie na jednym ogniu

L

- **learn something by heart** – nauczyć się na pamięć
- **leave sb cold** – nie zrobić na kimś żadnego wrażenia
- **let the cat out of the bag** – wygadać się

- **like father, like son** – jaki ojciec taki syn
- **lie master like man** – jaki pan, taki kram
- **little by little** – stopniowo
- **live (from) hand to mouth** – ledwo wiązać koniec z końcem
- **look for a needle in a haystack** – szukać igły w stoku siana
- **lose face** – stracić twarz

M

- **make ends meet** – wiązać koniec z końcem
- **make hay while the sun shines** – kuć żelazo dopóki gorące
- **make the best of a bad business** – robić dobrą minę do złej gry
- **memory is like a sieve** – mieć słabą pamięć
- **my home is my castle** – mój dom jest moją twierdzą

N

- **never look a gift horse in the mouth** – darowanemu koniowi w zęby się nie zagląda
- **not worth the candle** – nie warty zachodu

O

- **of the same mind** – być jednej myśli
- **old wives tale** – babskie gadanie
- **on somebody's behalf** – w czyimś imieniu
- **on thin ice** – na niepewnym gruncie
- **once and for all** – raz na zawsze
- **once in a blue moon** – rzadko
- **one swallow does not make a summer** – jedna jaskółka wiosny nie czyni
- **out of date** – nieaktualny
- **out of the blue** – nagle

P

- **pay compliments** – prawić komplementy
- **promise wonders** – obiecywać złote góry
- **pull oneself up by one's bootstraps** – zadanie niemożliwe do wykonania

R

- **rake over the ashes** – odgrzebywać przeszłość
- **rat race** – wyścig szczurów
- **read between the lines** – czytać między wierszami
- **ring the bell** – brzmieć znajomo
- **rotten apple** – czarna owca

S

- **safe and sound** – cały i zdrowy
- **see pink elephants** – widzieć białe myszki
- **sink or sail** – raz kozie śmierć
- **sleep like a top** – spać jak suseł

- **small talk** – rozmowa o błahostkach
- **sparkling mind** – błyskotliwy umysł
- **speaking of devil** - o wilku mowa
- **still waters run deep** – cicha woda brzegi rwie
-

T

- **take something for granted** – przyjmować coś za rzecz oczywistą
- **talk of the devil, and he is sure to appear** – o wilku mowa, a wilk tuż tuż
- **the early bird catches the worm** – kto rano wstaje temu Pan Bóg daje
- **the other side of the coin** – druga strona medalu
- **the tip of the iceberg** – wierzchołek góry lodowej
- **too many cooks spoil the broth** – gdzie kucharek sześć, tam nie ma co jeść

U

- **under the circumstances** – w tych okolicznościach
- **ups and downs** – zmienne koleje losu

W

- **what goes around comes around** – jak Kuba Bogu tak Bóg Kubie
- **wretched weather** – pogoda pod psem

A3: English related websites - strony poświęcone językowi angielskiemu.

Materiały edukacyjne

W poniższych miejscach możesz znaleźć strony wspomagające naukę języka angielskiego

- [Angielski.edu.pl](http://www.angielski.edu.pl/) - gramatyka, testy, nauka słówek, artykuły z testami, krzyżówki (<http://www.angielski.edu.pl/>)
Jeden z najstarszych polskich serwisów dla osób uczących się języka angielskiego.
- [E-angielski.com](http://www.e-angielski.com/) - nauka angielskiego, gramatyka, interaktywne testy (<http://www.e-angielski.com/>)
Słownictwo, artykuły z testami, przygotowanie do FCE, matury.
- [Antimoon](http://www.antimoon.com) (<http://www.antimoon.com>)
Anglojęzyczny serwis o metodach efektywnej nauki angielskiego.
- [Enlinado](https://enlinado.pl) (<https://enlinado.pl>)
Kurs angielskiego w oparciu o angielskie zwroty.
- [LangEffect.pl](http://www.langeffect.pl) - Nauka angielskiego połączona z rozrywką (<http://www.langeffect.pl>)
Videokursy, nauka słówek, gry, społeczność językowa. (płatne kursy)
- [EnglishTutor.pl](http://www.englishtutor.pl) - Efektywna nauka angielskiego (<http://www.englishtutor.pl>)
Serwis do nauki słownictwa online. Nauka słówek i wymowy, angielskie e-booki, krzyżówki, dowcipy. (płatne kursy)
- [Englisch-hilfen.de](http://www.englisch-hilfen.de/en/) - Gramatyka, ćwiczenia, słownictwo oraz gry (<http://www.englisch-hilfen.de/en/>)
Na stronie znajduje się doskonały zbiór praktycznych ćwiczeń gramatycznych. Strona dostępna w językach angielskim oraz niemieckim.
- [AngielskiOnline.edu.pl](http://angielskionline.edu.pl) - Nauka Angielskiego przez Internet (<http://angielskionline.edu.pl>)
Strona o nauce języka angielskiego online. Porady o tym jak uczyć się skutecznie oraz wiele darmowych lekcji i materiałów do samodzielnej nauki w domu.

Oprogramowanie

- <http://www.readplease.com>
Strona projektu służącego do podawania wymowy (syntezator mowy) słów angielskich. Program w wersjach darmowej i płatnej

Słowniki sieciowe

angielsko-angielskie

- Cambridge Advanced Learner's Dictionary
<http://dictionary.cambridge.org/>
- Cambridge Dictionary of American English
<http://dictionary.cambridge.org/default.asp?dict=A>
- Cambridge International Dictionary of Idioms
<http://dictionary.cambridge.org/default.asp?dict=I>
- Cambridge International Dictionary of Phrasal Verbs
<http://dictionary.cambridge.org/default.asp?dict=P>
- Oxford Advanced Learner's Dictionary
<http://www.oup.com/elt/catalogue/teachersites/oald7/lookup?cc=pl>
- Wiktionary
<http://en.wiktionary.org/>

polsko-angielskie

- [Leksyka.pl](http://www.leksyka.pl/) - płatny duży słownik z angielskim słownictwem (<http://www.leksyka.pl/>)
- [ling.pl](http://www.ling.pl) - darmowy słownik angielski, 1 mln haseł (<http://www.ling.pl>)
- www.diki.pl (<https://www.diki.pl>) obszerny słownik, z dużą ilością znaczeń, przykładowymi zdaniami oraz nagraniami lektora w dwóch akcentach
- [Wikisłownik](https://pl.wiktionary.org/) (<https://pl.wiktionary.org/>)

Wymowa angielska

- [Wikimedia Commons](#)

A4: Computer Dictionaries - komputerowe słowniki angielskiego.

WordWeb

WordWeb, darmowy słownik angielsko-angielski wyposażony dodatkowo w tezaurs (słownik wyrazów bliskoznacznych). Słownik zawiera ponad 140 000 definicji i synonimów.

<http://wordweb.info/free/>

Ling.pl

Ling.pl, darmowy słownik angielsko-polski i polsko-angielski (300 tys. haseł), dodatkowo z tezaurem (słownikiem synonimów), słownikiem angielsko-angielskim (200 tys. haseł), a także słownikami specjalistycznymi (slangu, medycznym, prawniczym, biznesowym, informatycznym, częstych błędów, i in.). Dostępne także: niemiecki, francuski, włoski, hiszpański, rosyjski.

<http://www.ling.pl>

Wikisłownik

Siostrzany projekt Wikibooks, słownik, który każdy może edytować.

<http://pl.wiktionary.org/> Wersja polska <http://en.wiktionary.org/> Wersja angielska

Glosbe

Słownik polsko angielski z dużą bazą słów i bardzo dużą pamięcią tłumaczeniową. Dostępne także niemiecki, francuski, włoski, hiszpański, rosyjski, litewski, szwedzki, rumuński, fiński, czeski i inne.

<http://glosbe.com/pl/en>

Licencja

Version 1.2, November 2002

Copyright (C) 2000,2001,2002 Free Software Foundation, Inc.
51 Franklin St, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301 USA
Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies
of this license document, but changing it is not allowed.

0. PREAMBLE

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other functional and useful document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it, either commercially or noncommercially. Secondly, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of "copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS

This License applies to any manual or other work, in any medium, that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License. Such a notice grants a world-wide, royalty-free license, unlimited in duration, to use that work under the conditions stated herein. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you". You accept the license if you copy, modify or distribute the work in a way requiring permission under copyright law.

A "Modified Version" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "Secondary Section" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (Thus, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal, commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "Invariant Sections" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License. If a section does not fit the above definition of Secondary then it is not allowed to be designated as Invariant. The Document may contain zero Invariant Sections. If the Document does not identify any Invariant Sections then there are none.

The "Cover Texts" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License. A Front-Cover Text may be at most 5 words, and a Back-Cover Text may be at most 25 words.

A "Transparent" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, that is suitable for revising the document straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup, or absence of markup, has been arranged to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. An image format is not Transparent if used for any substantial amount of text. A copy that is not "Transparent" is called "Opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML, PostScript or PDF designed for human modification. Examples of transparent image formats include PNG, XCF and JPG. Opaque formats include proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML, PostScript or PDF produced by some word processors for output purposes only.

The "Title Page" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

A section "Entitled XYZ" means a named subunit of the Document whose title either is precisely XYZ or contains XYZ in parentheses following text that translates XYZ in another language. (Here XYZ stands for a specific section name mentioned below, such as "Acknowledgements", "Dedications", "Endorsements", or "History".) To "Preserve the Title" of such a section when you modify the Document means that it remains a section "Entitled XYZ" according to this definition.

The Document may include Warranty Disclaimers next to the notice which states that this License applies to the Document. These Warranty Disclaimers are considered to be included by reference in this License, but only as regards disclaiming warranties: any other implication that these Warranty Disclaimers may have is void and has no effect on the meaning of this License.

2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies (or copies in media that commonly have printed covers) of the Document, numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back-Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must

present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition. Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a computer-network location from which the general network-using public has access to download using public-standard network protocols a complete Transparent copy of the Document, free of added material. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified Version filling the role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

- **A.** Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission.
- **B.** List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has fewer than five), unless they release you from this requirement.
- **C.** State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher.
- **D.** Preserve all the copyright notices of the Document.
- **E.** Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices.
- **F.** Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below.
- **G.** Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice.
- **H.** Include an unaltered copy of this License.
- **I.** Preserve the section Entitled "History", Preserve its Title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section Entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence.
- **J.** Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section. You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission.
- **K.** For any section Entitled "Acknowledgements" or "Dedications", Preserve the Title of the section, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein.
- **L.** Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles.
- **M.** Delete any section Entitled "Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version.
- **N.** Do not retitile any existing section to be Entitled "Endorsements" or to conflict in title with any Invariant Section.
- **O.** Preserve any Warranty Disclaimers.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section Entitled "Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties--for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to 25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice, and that you preserve all their Warranty Disclaimers.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections Entitled "History" in the various original documents, forming one section Entitled "History"; likewise combine any sections Entitled "Acknowledgements", and any sections Entitled "Dedications". You must delete all sections Entitled "Endorsements."

6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an "aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the

Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one half of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that bracket the Document within the aggregate, or the electronic equivalent of covers if the Document is in electronic form. Otherwise they must appear on printed covers that bracket the whole aggregate.

8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License, and all the license notices in the Document, and any Warranty Disclaimers, provided that you also include the original English version of this License and the original versions of those notices and disclaimers. In case of a disagreement between the translation and the original version of this License or a notice or disclaimer, the original version will prevail.

If a section in the Document is Entitled "Acknowledgements", "Dedications", or "History", the requirement (section 4) to Preserve its Title (section 1) will typically require changing the actual title.

9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided for under this License. Any other attempt to copy, modify, sublicense or distribute the Document is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.

10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See <http://www.gnu.org/copyleft/>.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License "or any later version" applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation.

How to use this License for your documents

To use this License in a document you have written, include a copy of the License in the document and put the following copyright and license notices just after the title page:

```
Copyright (c) YEAR YOUR NAME.
Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document
under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.2
or any later version published by the Free Software Foundation;
```

with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts.
A copy of the license is included in the section entitled "GNU
Free Documentation License".

If you have Invariant Sections, Front-Cover Texts and Back-Cover Texts, replace the "with...Texts." line with this:

with the Invariant Sections being LIST THEIR TITLES, with the
Front-Cover Texts being LIST, and with the Back-Cover Texts being LIST.

If you have Invariant Sections without Cover Texts, or some other combination of the three, merge those two alternatives to suit the situation.

If your document contains nontrivial examples of program code, we recommend releasing these examples in parallel under your choice of free software license, such as the GNU General Public License, to permit their use in free software.

Źródło: „https://pl.wikibooks.org/w/index.php?title=Angielski/Wersja_do_druku&oldid=243960”

Tę stronę ostatnio edytowano 9 maj 2018, 17:57.

Tekst udostępniany na licencji Creative Commons: uznanie autorstwa, na tych samych warunkach, z możliwością obowiązywania dodatkowych ograniczeń. Zobacz szczegółowe informacje o warunkach korzystania.